

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra jazyků

Bakalářská práce

**Motivace vysokoškolských studentů ekonomických
oborů ke studiu ruštiny jako cizího jazyka**

Aslanbek Rakhmetov

© 2024 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Aslanbek Rakhmetov

Ekonomika a management

Název práce

Motivace vysokoškolských studentů ekonomických oborů ke studiu ruštiny jako cizího jazyka

Název anglicky

Motivation of university students of economic programmes to study Russian as a foreign language

---

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je zjistit míru motivace vysokoškolských studentů ekonomických oborů ke studiu ruského jazyka. Dále budou zkoumány otázky, čím studium respondenty zaujalo či proč znalost ruštiny shledávají důležitou, čím je motivace studentů ovlivněna, jaké motivační faktory či podstatné momenty sehrály v motivačním procesu studentů významnou roli.

Metodika

Práce se bude skládat ze dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část se zaměří na analýzu, komparaci a syntézu odborné literatury, která se věnuje tématu motivace. V praktické části bude proveden výzkum pomocí dotazníkového šetření (formou otevřených a uzavřených otázek). Získaná data se stanou východiskem ke zpracování závěru práce.

Doporučený rozsah práce

30–40 stran, minimálně 30 normovaných stran textu

Klíčová slova

Motivace, ekonomika, ruština, jazyk.

Doporučené zdroje informací

- BRETON, Roland. Atlas jazyků světa. 1. vyd. Praha: Albatros nakladatelství a. s., 2007. 79 s. ISBN 978-80-00-01883-6.
- BRONEC, Jiří. Motivace ve výuce cizích jazyků. Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity studia minora facultatis philosophicae universitatis brunensis. A 39, 1991. Brno.
- DÖRNYEI, Zoltán. Motivational Strategies in the Language Classroom. Cambridge: Longman, 2001. ISBN 978-0-521-79029-1 .
- DÖRNYEI, Zoltán. Motivation in second and foreign language learning. Language teaching, Volume 31, 1998.
- HRABAL, Vladimír; MAN, František; PAVELKOVÁ, Isabella. Psychologické otázky motivace ve škole. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. 233 s. ISBN 80-04-23487-9.
- PETTY, Geoffrey. Moderní vyučování. 3. vyd. Praha: Portál, 2004. 380 s. ISBN 80-7178-978-X.
-

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. Kateřina Elisová

Garantující pracoviště

Katedra jazyků

Elektronicky schváleno dne 4. 6. 2022

PhDr. Mgr. Lenka Kučířková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 14. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Motivace vysokoškolských studentů ekonomických oborů ke studiu ruštiny jako cizího jazyka“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne

15.03.2024

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval PhDr. Kateřině Elisové za věcné připomínky, cenné rady a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce.

Motivace vysokoškolských studentů ekonomických oborů ke studiu ruštiny jako cizího jazyka

Abstrakt

Cílem této práce je zjistit míru motivace vysokoškolských studentů ekonomických oborů ke studiu ruského jazyka. Motivace ke studiu ruštiny může být ovlivněna počtem rodilých mluvčích vzhledem k sociálním kontaktům s nimi, využitím jazyka v mezinárodních institucích a v podnikání. Zájem o ruštinu je ovlivněn i vysokým počtem cizinců, kteří ve své době migrovali ze zemí bývalého Sovětského svazu.

Je evidentní, že studenti projevující zájem o ruštinu již mají zkušenosti s jinými jazyky, zejména s románskými. Hlavním motivem studia je práce a podnikání spolu se sociálními motivy. Respondenti však nevnímají ruštinu jako světový jazyk, avšak vítají rozšíření výuky na své vysoké škole. Naprosto výborným zjištěním je to, že studenti nespojují aktuální politiku oficiálního Ruska s ruským jazykem.

Je evidentní, že stále existuje poptávka po studiu ruštiny. Ta byla až do poslední doby hnána především ekonomickým vývojem v Rusku a související poptávkou po rusky hovořících lidech a zároveň i sociálními motivy. Na druhou stranu v práci bylo upozorněno na možný další motiv studia ruštiny – jedná se o cestování po zemích bývalého Sovětského svazu, rozšíření ruštiny na internetu a možný ekonomický růst v zemích Centrální Asie a Ázerbájdžánu. Další výzkumy v daném směru je možné shledat především ve zhodnocení pozice ruštiny na internetu.

Klíčová slova: Motivace, motivace ke studiu cizího jazyka, ruský jazyk, motivační faktory, vysokoškolské studium, ekonomické obory, ruština jako cizí jazyk.

Motivation of university students of economic programmes to study Russian as a foreign language

Abstract

The aim of this work is to determine the level of motivation of university students majoring in economics towards studying the Russian language. Motivation for studying Russian may be influenced by the number of native speakers in terms of social interactions with them, the use of the language in international institutions, and in business. Interest in Russian is also influenced by the high number of foreigners who migrated from former Soviet Union countries.

It is evident, that students showing interest in Russian already have experience with other languages, especially Romance ones. The main motivation for studying is work and business, along with social motives. However, respondents do not perceive Russian as a global language, but they welcome the expansion of its teaching at their university. An excellent finding is that students do not associate the current politics of official current politics of Russia with Russian language.

It is evident that there is still demand for studying Russian. Until recently, this demand was primarily driven by economic development in Russia and the related demand for Russian-speaking individuals, as well as social motives. On the other hand, the work also highlighted possible additional motivation for studying Russian – namely travelling to former Soviet Union countries, the spread of Russian on the internet, and potential economic growth in Central Asian countries and Azerbaijan. Further research in this direction could primarily focus on assessing the position of Russian on the internet.

Keywords: Motivation, motivation for studying a foreign language, Russian language, motivational factors, higher education, economic programmes, Russian as a foreign language.

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Teorie motivace.....	14
3.1.1 Klíčové teorie motivace	14
3.1.2 Motivační stimuly a motivační mechanismus	17
3.2 Motivace k učení.....	19
3.2.1 Pojetí učení	19
3.2.2 Propojení motivace a učení.....	20
3.3 Motivace k učení jazyků	22
3.3.1 Pracovní příležitosti a podnikání	22
3.3.2 Cestování	23
3.3.3 Hobby a láska k jazykům.....	24
3.3.4 Kulturní zájem	25
3.3.5 Akademické a vzdělávací cíle.....	25
3.3.6 Ostatní motivy	27
4 Vlastní práce	29
4.1 Význam a postavení ruštiny v dnešním světě	29
4.1.1 Počet rodilých mluvčích	29
4.1.2 Mezinárodní instituce	32
4.1.3 Obchod a podnikání	32
4.1.4 Ostatní motivy	34
4.1.5 Ruština a Česká republika.....	35
4.2 Příprava šetření.....	38
4.3 Výzkumný vzorek	38
4.4 Zjištěné výsledky výzkumu	40
5 Výsledky a diskuse	46
6 Závěr	48
7 Seznam použitých zdrojů	50
8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk.....	54
8.1 Seznam obrázků	54

8.2	Seznam tabulek	54
8.3	Seznam grafů.....	54
8.4	Seznam použitých zkratk.....	54
Příloha – dotazník.....		55

1 Úvod

Předkládaná bakalářská práce se věnuje aktuálnímu tématu dnešní doby. Šetření je zaměřeno na zhodnocení motivace vysokoškolských studentů ekonomických oborů ke studiu cizích jazyků, s důrazem na studium ruštiny.

V dnešní době je zcela běžné, že studenti ekonomických oborů ovládají angličtinu na výborné úrovni. Daný jazyk je zásadním jazykem v podnikání, jak na celosvětové úrovni, tak i na lokální úrovni. Bez dostatečné znalosti angličtiny není možné počítat s nalezením odpovídajícího zaměstnání v jakémkoliv ekonomickém oboru. Znalost angličtiny je v daném prostředí vnímána jako samozřejmost. Proto studenti ekonomických oborů obrací svou pozornost na jiné, méně rozšířené jazyky. Znalosti jiných jazyků mohou studentům ekonomických oborů zlepšit postavení na pracovním trhu.

Studium ruštiny může být skvělým rozhodnutím z několika důvodů. Za první důvod studia ruštiny lze považovat ekonomický důvod. Ruština je široce používaným jazykem s více než 250 miliony rodilými mluvčími, což otevírá možnosti pro komunikaci s lidmi v Rusku, bývalých sovětských zemích a rusky mluvící diaspory po celém světě. Dříve hráli ruští turisté zásadní roli, protože země byla jedním z hlavních světových zdrojových trhů pro cestovní ruch. Až do vpádu na Ukrajinu mělo mnoho českých a zahraničních firem a organizací úzké obchodní vztahy s ruskými partnery, a schopnost komunikovat v jejich jazyce mohla usnadnit jednání a spolupráci. V dnešní době je ruština zajímavá zejména kvůli masové migraci z Ruska a rostoucímu počtu zástupců rusky mluvící diaspory po celém světě.

Dále je ruština velice rozšířena na území bývalého Sovětského svazu. Zejména starší generace lidí žijících v Centrální Asii, na Kavkaze nebo v Pobaltí ovládá spíše ruštinu než angličtinu a využívá ji při obchodních jednáních. Ruština je tak velmi cenným aktivem při obchodní komunikaci na takových trzích, jako je Kazachstán nebo Ázerbájdžán.

Dalším důvodem znalosti ruštiny pro studenty ekonomických oborů je politologický a makroekonomický. Studium ruštiny může pomoci při pochopení ruské ekonomické politiky a trendů, což je klíčové pro ekonomy sledující mezinárodní trhy. Navzdory poklesu ekonomického propojení mezi zeměmi EU a Ruskem zůstává znalost ruského politického prostředí důležitou otázkou bezpečnosti, zejména pokud jde o unijní země.

Nakonec ke studiu ruštiny studenty ekonomických oborů mohou přivádět kulturní důvody. Učení se nového jazyka otevírá nové obzory pro poznání kultury, literatury a

historie zahraničních zemí. Rusko má bohaté kulturní dědictví, a umět ruštinu umožní ponořit se do tohoto fascinujícího světa.

S ohledem na aktuální geopolitickou situaci a agresivní vpád Ruska do sousední Ukrajiny je nutné počítat i se souvisejícím poklesem zájmu o studium ruštiny jako cizího jazyka. Nicméně, rozhodnutí studovat ruštinu závisí na osobních a profesních cílech, hodnotách a vnímání aktuální geopolitické situace.

2 Cíl práce a metodika

Cílem této práce je zjistit míru motivace vysokoškolských studentů ekonomických oborů ke studiu ruského jazyka.

Jedná se o primární cíl dané bakalářské práce. Dále budou zkoumány otázky, čím studium respondenty zaujalo či proč považují znalost ruštiny za důležitou, co ovlivňuje motivaci studentů, jaké motivační faktory či podstatné momenty sehrály v motivačním procesu studentů významnou roli. Jedná se o dílčí cíle, jejichž splnění směřuje ke splnění primárního cíle.

Metodika bakalářské práce je založena na několika na sebe navazujících krocích: počínaje literární rešerší, přes uskutečnění šetření až k celkovým závěrům a diskusi obdržených poznatků. Metodika sleduje splnění dílčích cílů a hlavního cíle bakalářské práce.

Teoretická část se zaměřuje na analýzu, komparaci a syntézu odborné literatury, která se věnuje tématu motivace. Prvotním metodickým krokem je vymezení zkoumané problematiky v kontextu motivace.

V rámci teoretické části práce je zkoumána problematika motivace pomocí tří na sebe navazujících kroků. Začíná celkovým zhodnocením motivace z všeobecného pohledu, poté následuje kapitola věnovaná motivaci k učení a nakonec kapitola motivace v oblasti učení jazyků, konkrétně z pohledu studentů ekonomických oborů.

V praktické části bude proveden výzkum pomocí dotazníkového šetření formou uzavřených otázek. Získaná data se stanou východiskem ke zpracování závěrů práce a provedení detailní diskuse obdržených poznatků.

Navazující kapitolou bude vlastní práce zaměřena na postavení ruštiny ve světě, s důrazem na studenty ekonomických oborů a české prostředí, kde je šetření realizováno.

Prvním metodickým krokem v rámci šetření bude zhodnocení postavení ruštiny se zaměřením na motivy, které mohou vést jednotlivce ke studiu daného jazyka. Jedná se o kapitolu, jejímž hlavním výstupem bude určení nejdůležitějších možných důvodů, které by mohly vést studenty ekonomických oborů k studiu ruštiny.

Navazující kapitolou bude provedení dotazníkového šetření formou ankety s uzavřenými otázkami. Bude se jednat o šetření, které je zaměřeno vyloženě na studenty

ekonomických oborů studujících v České republice. Celkově se bude jednat o dotazník se 14 otázkami. Šetření proběhne jak online, tak i offline formou, a to během února roku 2024.

Následně proběhne zhodnocení výstupů ze šetření a porovnání s výstupy ze šetření jiných autorů zabývajících se shodným tématem. Rovněž budou uvedeny náměty pro další možná šetření v daném směru.

3 Teoretická východiska

Teorie motivace se zabývají studiem a porozuměním faktorů, které ovlivňují chování a rozhodnutí lidí. Tyto teorie se snaží vysvětlit, proč lidé dělají to, co dělají, a co je motivuje k určitým akcím. Existuje mnoho různých teorií motivace, které se liší v přístupu a důrazu na různé faktory.

3.1 Teorie motivace

Účelem dané kapitoly je poukázat na hlavní milníky vývoje teorie motivace, a to s přihlédnutím k tématu dané bakalářské práce. V žádném případě se tak nejedná o vyčerpávající přehled všech teorií motivace, ale spíše o poukázání na hlavní vědecké přístupy k pochopení motivace jedince, a to na příkladu nejznámějších teorií.

3.1.1 Klíčové teorie motivace

První metodicky a vědecky podložené teorie motivace jsou vztaženy k 19. století. Dané období bylo charakteristické nebývalým rozvojem průmyslu a vznikem nových vazeb ve společnosti, což vytvořilo vhodnou půdu pro vznik motivačních koncepcí. Samozřejmě motivační teorie existovaly i dříve, nešlo však o vědecký přístup, jak jej známé z dnešní doby, ale spíše o souhrn doporučení.

Za prvního zakladatele teorie motivace je zcela právem považován F. Taylor. Podle Nováka (2016, s. 72) „jeho dílo na řadu let ovlivnilo chování a myšlení manažerů. A zdá se, že jsou jeho principy populární i v řadě současných českých firem“. Teorie daného vědce měla totiž svůj původ v pracovním prostředí. Daná teorie byla zaměřena na hledání optimálního výkonu práce a rovněž vycházela z motivace jedince. Šlo o vědecký přístup ke zvolení, tréninku a rozvíjení zaměstnance: „Taylor přímo říká, že vědecky zvolit, trénovat a rozvíjet každého zaměstnance je lepší, než nechat je, aby se v oboru zdokonalovali sami“ (Novák, 2016, s. 192).

Základní myšlenkou taylorismu je rozdělení práce na jednoduché úkoly a vytvoření detailních návodů, jak každý úkol provádět nejefektivněji. Taylora zajímalo, jak zvýšit produktivitu a efektivitu práce v průmyslovém prostředí.

Pokud jde o motivaci, taylorismus předpokládá, že lidé jsou motivováni především finančně. Jeho teorie byla postavena na předpokladu, že pracovníci budou pracovat tvrději, pokud jsou motivováni finančními odměnami, bonusy a jinými materiálními výhodami. To bylo spojeno s přesným stanovením pracovních postupů a standardizací práce.

Zástupcem daného období je možné považovat i H. Forda s jeho přístupem ke specializaci a masové výrobě. Teorie motivace v 19. století byla tak zaměřena hlavně na potřeby podniků. Sharma (2020, s. 63-65) píše v této souvislosti, že „*Ford ve svých úvahách nepředpokládal, že zaměstnanec potřebuje nést odpovědnost. Hlavním úkolem manažera by mělo v tomto případě být nalézt vhodné pracovníky, zaškolit je a poskytnout jim přesné instrukce. Hlavní motivací podle Forda je finanční odměna*“.

U historicky prvních přístupů k motivaci nelze mluvit o klíčovém významu potřeby učení, zejména pokud se jedná o cizí jazyky. V daném historickém okamžiku bylo důležité spíše rychle se zapojit do výrobního procesu a přesně sledovat předepsané instrukce.

Začátek 20. století přinesl výraznou změnu a zdůraznění zájmu o člověka, jeho potřeby a přání. V daném období došlo k výraznému posunu k teorii zhodnocení vnitřního světa jedince, kde je možné především zmínit pyramidu potřeb od A. Maslowa. Navržená pyramida potřeb tvrdí, že lidé mají hierarchii potřeb, začínající základními fyzickými potřebami a postupující k vyšším úrovním, jako jsou sociální potřeby a potřeby seberealizace (Tazbir, Kelly, 2021. s. 18). Potřeby jsou tak uspořádány hierarchicky – viz obrázek č. 1.

Obrázek 1 Maslowova pyramida potřeb

Zdroj: vlastní zpracování, Hamilton a VanderJagt (2022, s. 102)

Teorie vzniklé ve 20. století již zdůrazňují vliv učení na motivaci jedince. U daných teorií je člověk vnímán jako klíčový prvek zejména pracovních procesů. Proto už začíná význam učení hrát zásadní roli. V dané teorii však učení je spíše na vrcholu potřeby, což je více než diskutabilní z dnešního pohledu – například znalost angličtiny a soustavná práce nad jejím zlepšením může být klíčovým požadavkem na studenty ekonomických oborů ze strany zaměstnavatelů.

Teorie pozitivní psychologie je jedním ze zástupců moderního přístupu k motivaci. Tato teorie klade důraz na sílu charakteru, tvořivost a vztahy. Za zakladatele dané teorie je považován Martin Seligman a Mihaly Csikszentmihalyi. Důvodem vzniku dané teorie bylo podle Kelnarové a Matějkové (2014, s. 21) skutečnost, že „podle Maslowa se psychologové příliš detailně zabývají negativními vlastnostmi a prožitky osobnosti a málo se věnují pozitivním. Právě pozitivní přístup byl u zrodu nové vědní disciplíny“. Daná teorie se tak zaměřuje na studium pozitivních aspektů lidské psychiky a motivaci k dosažení životní spokojenosti.

Tato teorie může najít vhodné uplatnění pro předkládanou bakalářskou práci, jelikož vychází z usilovnosti člověka s sebou něco dělat (Helus, 2018, s. 20-21). Jedná se o přístup,

ve kterém je zásadní vyvolání pozitivních emocí. Člověk učící se cizí jazyky by měl mít především pozitivní přístup ke svému učení.

3.1.2 Motivační stimuly a motivační mechanismus

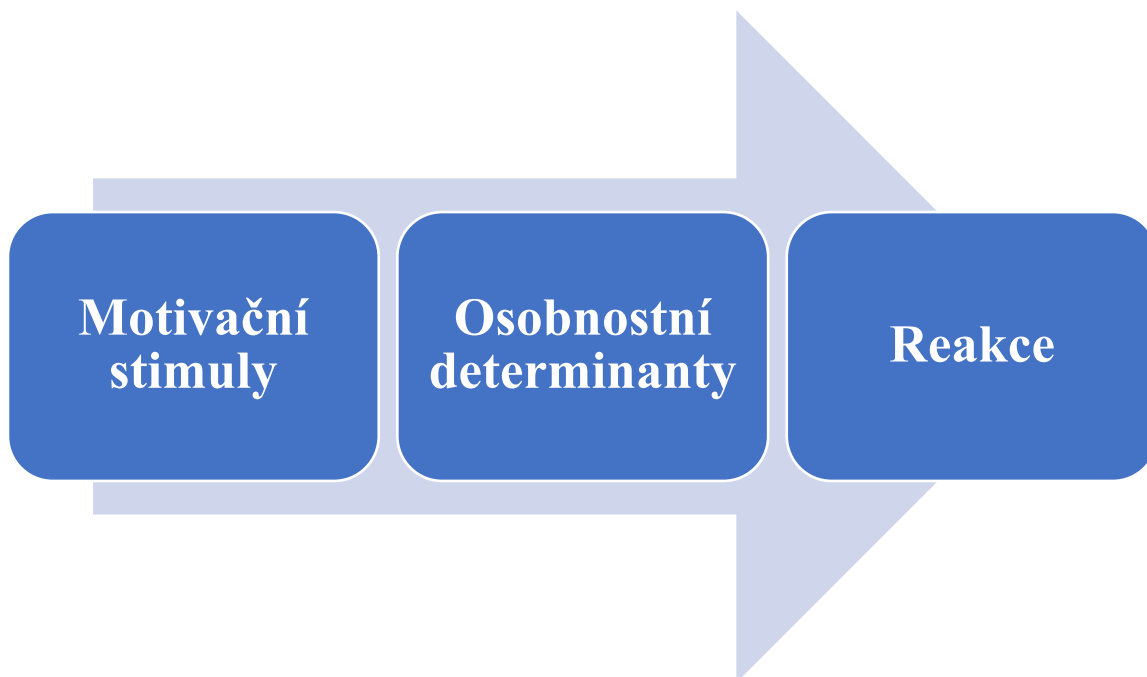
Dále jsou podrobeny zkoumání motivační stimuly. Téma je velice široké, každý autor zcela jinak definuje motivační stimuly, proto je v dalším textu uveden přístup k rozdělení motivačních stimulů, který je relevantní vůči dané bakalářské práci.

Motivační stimuly je možné rozdělit na univerzální a individuální. Rozdílem je dopad stimulů na jedince – jestli se jedná o stimuly, které působí na všechny lidi, či na vybrané jedince. Je nutné říct, že ryze univerzální stimuly neexistují. Podle Plamínka (2018, s. 88) k takovým stimulům je možné s jistou mírou skepse označit jenom finanční odměnu. Motivační stimuly spíše působí na individuální úrovni a mohou být každým jedincem vnímány jinak.

Dále je možné motivační stimuly rozdělit na vnitřní a vnější, a to podle jejich původu. Rozdíl je v tom, jestli se jedná o stimuly, jejichž původ stojí mimo jedince či nikoliv. Podle Bláhy, Čopíkové a Horváthové (2016, s. 22) je tak „*vnitřní motivace odrazem motivační struktury osobnosti, která vychází z nás, našich potřeb a získaných hodnot, zájmů, postojů či návyků*“. Vnější motivace je zastoupena incentivy nebo stimuly. V tomto případě odměna, pracovní podmínky apod. jsou příklady vnějších stimulů a naopak ideály, osobní hodnoty nebo vnitřní potřeba se neustále zdokonalovat je příkladem vnitřních stimulů.

Je také možné mluvit o rozdělení motivačních stimulů na pozitivní a negativní (Zvírotsky, 2020. s. 47). Příkladem pozitivních stimulů je kariérní růst nebo pochvala. Negativním motivačním stimulem je naopak pohovor za účelem potrestání, napomenutí v práci nebo dokonce veřejná důtka. V dnešní době, zejména pokud se jedná o pracoviště, negativní stimuly jsou uplatněny minimálně.

Obrázek 2 Motivační mechanismus

Zdroj: vlastní zpracování, Vochozka a Mulač (2012, s. 242)

Po vymezení motivačních stimulů je možné se věnovat motivačnímu mechanismu, který je přehledně zobrazen na obrázku č. 2. Všechno začíná motivačními stimuly, o kterých se mluvilo výše. Tyto stimuly následně působí na jedince, a to zejména na jeho osobnostní determinanty. Jedná se o celkový souhrn jeho postojů, zájmů, kulturní výchovy apod. Ve výsledku následuje reakce jedince.

3.2 Motivace k učení

Po kapitole věnované motivaci z obecného hlediska je zcela na místě přistoupit k motivaci věnované učení. Učení je klíčovým prvkem osobního a profesního rozvoje. Když se učíme, rozšiřujeme své znalosti, rozvíjíme dovednosti a posilujeme naši schopnost porozumět a přizpůsobit se změnám ve světě kolem nás. Tím získáváme nástroje potřebné k tomu, abychom byli efektivnější, kreativnější a schopní řešit složité problémy. V dalším textu je důraz na motivaci a učení dán především z pohledu vzdělávání dospělých lidí, kteří dokončili střední školu.

3.2.1 Pojetí učení

Na proces učení je možné pohlížet z biologické a z psychologické perspektivy. Úplné základní prvky učení je možné sledovat dokonce u hmyzu – zejména u mravenců nebo včel. Často se však jedná o pouze biologicky naprogramovanou schopnost, nikoliv o získané znalosti. Lze říct, že z biologického uhlu pohledu: „*čím je určitý živočich vývojově výše postavený, tím méně je jeho chování závislé na genetickém programování*“ (Jedlička, Kořa a Slavík, 2018, s. 30-31). Člověk se tak z pohledu biologie výrazně liší od zvířat právě tím, že ve svém každodenním životě užívá spíše získané znalosti nežli znalosti vrozené. U člověka je tak proces učení součástí každodenních činností. Vzhledem k zaměření dané práce je stěžejní spíše psychologický přístup k učení, o kterém bude pojednáno dále.

Z hlediska psychologie je učení „*základním procesem vývoje osobnosti a celoživotní socializace člověka. Jedná se o poměrně trvalé změny v chování, vědomosti, porozumění, dovednosti či schopnosti, které nelze odvádět od přirozeného růstu organismu nebo vývoje apriorních dědičných vzorců chování*“ (Cakirpaloglu, 2012, s. 222). Učení je tak z daného úhlu pohledu naprosto přirozenou součástí poznání světa, které vede k trvalým změnám v chování jedince.

Učení je nerozdílně podle psychologie spojeno s pamětí. Jedná se o „*složité kognitivní procesy lidské osobnosti. Výsledkem učení je tak relativně trvalé změny osobnosti. Paměť přidává učení velice důležitý prvek, kterým je nikoliv pouze retence (ukládání naučeného obsahu), ale i reprodukce takto naučených poznatků*“ (Cakirpaloglu, 2012, s. 222). Člověk

tak díky propojení paměti a učení je schopen si nejen pamatovat, ale i vybavovat a používat získané znalosti.

Je nutné rozlišovat celou řadu přístupů k rozdělení učení, Průcha (2020, s. 26-30) uvádí následující rozdělení:

- Učení záměrné a učení bezděčné
- Učení řízené a sebeřízené
- Učení formální a neformální

Podle rozdělení učení na záměrné a bezděčné se vychází podle Průchy (2020, s. 26) „*podle míry mentální aktivity subjektu v učení. Záměrné učení je takové, které je realizováno s vědomým úmyslem, cílem, intencí subjektu*“. Opačným případem je učení bezděčné. Pro tuto práci je stěžejní záměrné učení. Rozdělení učení na řízené a sebeřízené již vychází z toho, jakým způsobem je organizován samotný proces z hlediska jeho organizovanosti a kontroly. Pro danou bakalářskou práci jsou důležité oba přístupy. Učení formální a neformální se liší v tom, jestli „*dochází k realizaci učení v rámci formálního vzdělání, tj. probíhajícího ve školách a vzdělávacích institucích, jejichž cíle, fungování a obsah jsou legislativně omezeny*“. V opačném případě se jedná o neformální učení (Průcha, 2020, s. 28). Pro tuto bakalářskou práci je logicky důležité spíše neformální učení,

Učení nám také dává možnost objevovat nové oblasti, rozšiřovat svou perspektivu a tvořit smysluplná spojení mezi různými koncepty. Navíc nám vzdělání umožňuje být informovanějšími občany, schopnými kriticky myslet a aktivně se zapojovat do společnosti.

Učení může být i zábavné a inspirativní samo o sobě. Každý nový fakt nebo dovednost představuje malý kousek skládačky, který nás posouvá blíže k plnějšímu a bohatšímu životu.

3.2.2 Propojení motivace a učení

Motivace k učení může mít různé podněty a závisí na individuálních preferencích a cílech. Jedná se o velice složitý proces založený na propojení kognitivních a emočních projevů. Intenzita motivace k učení dále vychází z celé řady charakterových rysů jedince a zároveň je závislá i na konkrétní situaci. Dále jsou uvedena klíčová propojení motivace a učení.

Nejobecněji je možné motivaci k učení rozdělit na vnitřní a vnější. Kostolányová a Veřmiřovský (2011, s. 9) takto rozlišují tyto typy motivace: „*Vnější podmínky jsou zastoupeny například pracovními požadavky, kdežto zdrojem vnitřní motivace k učení je student sám.*“

Dalším typem motivace je motivace kognitivní. Daný druh motivace vychází z toho, že jedinec má touhu dozvědět se něco nového. Učení se o něčem, co člověka opravdu zajímá, může být velmi motivující. Chce-li člověk porozumět tématu, které ho fascinuje, učení se stává příjemným dobrodružstvím (Hroník, 2006, s. 138). Učení nových dovedností, jazyků nebo poznání nových konceptů může posílit váš osobní rozvoj a sebevědomí.

Dále může být motivace k učení zastoupena snahou jedince dosáhnout určitého výkonu hodného obdivu. Člověk má v tomto konkrétním případě potřebu obdivu v rámci svého sociálního okolí (Hroník, 2006, s. 138). V tomto konkrétním případě je vhodné realizovat učení ve skupině. Učení ve skupině nebo s ostatními může být motivující. Vzájemná podpora a sdílení poznatků mohou vytvářet pozitivní atmosféru.

Vodák a Kucharčíková (2011, s. 102) poukazují na zajímavou myšlenku související se silou motivace. Podle autorů jde o to, že na „*motivaci působí hodnota, jíž účastníci přikládají učebním aktivitám ve vztahu ke svému současnému pracovnímu zařazení a budoucí kariéře, a náročnost úkolů v rámci vzdělávacích aktivit*“. Zde naprosto klíčovou roli na učení může mít celkové vnímání procesu učení a jeho výsledků.

U dospělých osob výrazný vliv na motivaci k učení mohou hrát okolnosti, ve kterém je učení organizováno a pochopení celého procesu ze strany zúčastněných. Vodák a Kucharčíková (2011, s. 101-102) o tom píšou následovně: „*motivace zaměstnanců k učení a zvyšování vlastního potenciálu je velmi významným prvkem vzdělávacího procesu. Jsou-li účastníkům ujasněny cíle a je dohodnut kontrakt pro vzdělávací akci, je třeba přihlídnout k motivaci účastníka k učení*“.

3.3 Motivace k učení jazyků

V dnešní době je angličtina naprostou samozřejmostí pro lidi studující na ekonomických fakultách. Je však nutné počítat i s možností naučit se další jazyky. Každý student může mít jedinečné motivace a důvody pro učení těchto jazyků. Je důležité identifikovat své vlastní motivace, aby bylo učení efektivní a příjemné. V dalším textu budou zmíněny klíčové motivy pro učení cizích jazyků, a to s přihlédnutím k zaměření dané bakalářské práce.

Hlavní motiv studia angličtiny je z pohledu studenta ekonomického oboru naprosto jasný, proto je další text zaměřen spíše na motivaci k učení dalších jazyků. Kromě toho vzhledem k tomu, že daná kapitola je přímo věnována tématu předkládané práce, bude u každého z motivů studia cizích jazyků uvedeno i zamýšlení se nad jeho aplikací pro praktickou část práce.

3.3.1 Pracovní příležitosti a podnikání

Z hlediska studentů ekonomických oborů může být studium cizích jazyků motivováno především lepšími pracovními příležitostmi po dokončení studia. Znalost cizího jazyka totiž dokáže zlepšit konkurenceschopnost jedince na trhu práce. Mnoho zejména větších firem přímo vyžaduje znalost více jazyků, zejména v globalizovaném světě. Kromě toho je nutné počítat s tím, že podle Czepielewského (2015, s. 17-19) „*znalost cizího jazyka pomůže i ve vedení podnikání a také dokáže poskytnout jednotlivci základní přehled o kultuře v dané zemi*“.

I naopak je možné se setkat s četnými výzkumy poukazujícími na to, že neznalost místních jazyků respektive spolehnout se jen na znalost angličtiny může vést k problémům v podnikání, zejména pokud se jedná o malé a střední podniky působící v mezinárodním prostředí (Amaya a Cruz, 2020, s. 338). Právě proto je možné v daném případě mluvit i o potenciálně negativní motivaci.

Tabulka 1 TOP 5 nejčastěji používaných jazyků pro webový obsah v roce 2023

Jazyk	Podíl v %
Angličtina	58,8
Ruština	5,3
Španělština	4,3
Francouzština	3,7
Němčina	3,7
Ostatní	24,2

Zdroj: vlastní zpracování, Statista (2024)

Z moderního pohledu je důležitá znalost ruštiny díky jejímu hojnému využití v oblasti internetu – viz tabulka č. 1. V dané tabulce jsou uvedeny nejčastěji využívané jazyky v online prostředí z hlediska webového obsahu.

Ruština je z hlediska internetu v první trojce světových jazyků. Její vliv na internetu je srovnatelný se španělštinou nebo francouzštinou. Jedná se o pozoruhodný výsledek, například vzhledem k tomu, že natolik v dnešní době skloňována čínština z hlediska využívání internetu je až na konci první desítky. Dále je nutné poukázat, že podle Internet Society Foundation (2023): „S rozšiřováním internetu po celém světě je pravděpodobné, že se bude zvyšovat používání místních jazyků. Ve výsledku vznikne do budoucnosti poptávka po vícejazyčném obsahu“. Proto student zajímající se o ruštinu nebo další jazyky může uplatnit svoje znalosti právě v online světě.

3.3.2 Cestování

Dalším motivem může být cestování. Touha cestovat a lépe porozumět jiným kulturám může být silným motorem pro studium dalších jazyků kromě angličtiny. Immi (2024) takto popisuje daný význam: „Cestování není jen o prohlídkách, ale také o určité interakci s místními lidmi. Znalost cizího jazyka pomůže v lepší interakci s místními obyvateli a lépe porozumět místní kultuře“. Daný motiv je často kombinován s kulturním motivem.

Pochopitelně lze oponovat, že turista nemusí umět jazyky zemí, kam jede. Není ani možné umět všechny jazyky, je možné využívat angličtinu, zejména pokud se jedná o nutnou komunikaci během kratších turistických výletů. Zde je ovšem nutné uvést, že existuje celá řada výhod znalosti cizího jazyka při cestování. Například znalost aspoň základů španělštiny je naprosto nutná při cestování po Jižní Americe, která je natolik lákavá svou kulturou a přírodou. Znalost angličtiny je v daném regionu totiž velmi nízká (Dempsey, 2023).

Z pohledu ruštiny je nutné zmínit, že daný jazyk je hojně využíván v mnoha turistických destinacích na území bývalého Sovětského svazu, jedná se zejména o region Kavkazu, který se těší v současnosti velké oblibě. Je možné zmínit například Gruzii s jejím významným turistickým potenciálem, kde rusky umí 70 % obyvatel oproti přibližně 15 % Gruzincům ovládajícím angličtinu (Mavisakalyan, 2017). Dále autorka píše o tom, že *„Ruština má status lingua franca v mnoha zemích bývalého Sovětského svazu. Znalost ruštiny dokonce je důležitou formou lidského kapitálu v zemích bývalého Sovětského svazu a je dobře ohodnocena na místních trzích práce“*.

Protože se přímé lety z Prahy na Kavkaz začínají otevírat, stává se znalost ruštiny jedním z motivů pro cestování do této oblasti. Nicméně v současné době není cestování do Ruska nebo na Ukrajinu možné. Do budoucna v případě změny politické situace v Rusku je možné počítat s daným motivem – zde se jeví jako potenciálně zajímavé návštěva Petrohradu s jeho třistaletou carskou historií nebo přírodní krásy Altaje.

3.3.3 Hobby a láska k jazykům

Někteří lidé mají přirozenou vášeň pro jazyky a jazykovou lingvistiku. Pro ně je učení nových jazyků zábavným dobrodružstvím. Pro některé lidi je učení jazyků jednoduše zábavnou činností. Může to být chápáno jako intelektuální výzva nebo prostě jako způsob, jak si zpestřit volný čas nebo v kombinaci s možností navštívit danou zemi (Lauveniece, 2019, s. 171).

Někdy daný motiv studia jazyků může mít naprosto neočekávaný prvotní popud. Například po ukončení světově známého seriálu Hra o trůny bylo možné vyzorovat naprosto raketový zájem o umělé jazyky, kterými se mluvilo ve filmu, jednalo se o valyrijštinu a dothrakijštinu. Například podle Prisco (2019) *„Oblíbená online platforma Duolingo nabízí kurz valyrijštinu. S kurzem začalo 1,2 milionu studentů. Je to zvláště populární ve Velké Británii, kde se k jeho studiu přihlásilo 100 000 lidí - více než těch, kteří mluví tradičními jazyky jako irština a skotská gaelština“*. Přitom je nutné podotknout, že se jedná o umělé jazyky, jejíž využití ve světě je opravdu omezené.

Učit se cizí jazyky jako hobby může někdy mít až zcela neočekávaný výsledek nebo dopad. Příkladem je posílení práce mozku, celkové zlepšení paměti nebo i zlepšit kognitivní

funkce (Fischer a Immordino-Yang, 2014, s. 97-98). Ve výsledku tak studium cizích jazyků může být nápomocné i pro zlepšení zdraví.

Daný motiv studia jazyka se jeví i jako jeden z klíčových i pro tuto bakalářskou práci. Zde je nutné poukázat na to, že ruština patří do slovanských jazyků, proto může být daleko jednodušší pro Čechy, nežli němčina nebo španělština, které jsou součástí jiných jazykových skupin.

3.3.4 Kulturní zájem

Zájem o literaturu, filmy, hudbu a umění spojené s konkrétním jazykem může být silným motorem pro učení se cizích jazyků. Učení jazyka je pak vnímáno jako prostředek k lepšímu porozumění dané kultury, zejména pokud jedinec projevuje významný zájem o danou kulturu (Tours, 2015).

Studiem cizího jazyka získá student vysoké školy naprosto jedinečnou příležitost jak se dostat ke svým oblíbeným dílům v originále. Zde je možné uvést příklad knihy *Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha*, která je považována za jednu z nejčtenějších knih všech dob měřeno podle počtu výtisků (Manson, 2024). Znalost španělštiny tak může přispět k tomu, že student ekonomického oboru získá naprosto jedinečný kulturní zážitek při čtení daného světově významného díla v originálu.

Ruština má velice bohaté kulturní dědictví, které může poskytnout kvalitní emoční zážitek milovníkům literatury, hudby, divadla nebo kina. Z pohledu ruštiny je možné zmínit například laureáty Nobelovy ceny v literatuře Borise Pasternaka, Michaila Šolokhova, nebo Aleksandra Solženitsyna (The Nobel Foundation, 2024). Z moderních spisovatelů pozornost zaslouží díla Borise Akunina a Dmitrije Glukhovského (Wiejak, 2017).

Z pohledu dané práce tak může být motivem pro studium ruštiny právě kulturní podnět ve snaze se seznámit s díly materiální ruské kultury v jejím originále.

3.3.5 Akademické a vzdělávací cíle

Studium cizích jazyků může být motivováno akademickými nebo vzdělávacími cíli. Někteří lidé se rozhodnou studovat jazyky jako součást rozšíření nebo zlepšení svého vzdělání (Lojová a Vlčková, 2011, s. 140-141).

Souvisejícím důvodem může být vysokoškolské studium v zahraničí poskytované místními veřejnými vzdělávacími institucemi. Zejda (2008) mluví o tom, že: „*Systémy financování vysokoškolského vzdělání jsou celosvětově dosti rozmanité. V některých zemích platí studenti na školném z našeho pohledu astronomické částky, někde naopak studují zdánlivě bezplatně, na účet státu. V severských zemích, tedy Norsku, Švédsku, Finsku a Dánsku, se školné formálně neplatí a vzdělání je poskytováno zdarma*“. Častou podmínkou je ale znalost místního jazyka, ve kterém výuka probíhá. Přitom se jedná o rozvinuté země, které logicky mohou nabídnout nejen vysoký standard vzdělání, ale i možnost pozdějšího nalezení práce v dané zemi a integraci do místní komunity.

I v České republice je veřejné vysokoškolské vzdělání poskytované pro zahraniční studenty zdarma, podmínkou ale je to, že studium probíhá v češtině. Proto zcela logicky absolvent střední školy ze zahraničí, který si přeje studovat na české veřejné vysoké škole, musí počítat s nutností umět česky, a to na velice vysoké úrovni.

Pokud se jedná o celkové zhodnocení světa akademické sféry a jazyků, které jsou v ní využívány, tak zde naprosto nezastupitelnou roli hraje angličtina. Je ale možné se setkat i s dalšími jazyky. Pouze pro zajímavost – podle Curcice (2023): „*Každý rok je po celém světě publikováno přibližně 46 736 akademických časopisů, z nichž více než 75,04 % je publikováno v anglickém jazyce. Anglicky psané časopisy rostou v průměru o 3,22 % ročně v posledních 10 letech. Na druhé straně neanglické časopisy rostou pomaleji, přibližně o 2,33 % ročně v posledních 10 letech*“.

V dnešní době v souvislosti s danou motivací se dokonce mluví o vzestupu vlivu nového typu turismu – jedná se o language tourism, což je možné do češtiny volně přeložit jako jazykový cestovní ruch. Podle Monserrata (2020, s. 87-88) se jedná o „*Typ cestovního ruchu, při kterém osoba cestuje za hranice svého města nebo země za účelem zlepšení svých jazykových znalostí. Primárním motivem cesty je tedy zlepšení jazykových dovedností, což může být podpořeno dalšími motivy*“. Jedná se o typ cestovního ruchu, který je primárně založen na studiu cizího jazyka, avšak v kombinaci s prvky kulturního odpočinku nebo cestování.

Pochopitelně vzhledem k aktuální politické situaci není daný motiv primární z pohledu dané bakalářské práce. Do budoucna po změně politického režimu v Rusku je ale možné, že daný motiv bude hrát svou roli.

3.3.6 Ostatní motivy

Dále je možné mluvit o dalších motivech, které nejsou obsaženy v žádné z výše uvedených oblastí. V dalším textu budou zmíněny: sociální motivy, náboženství a politické události a nutnost vystěhování ze svého území.

Sociální motivy

Prvním motivem je motiv sociální spojený s komunikací s příbuznými, přítelem apod. Pokud máte rodinné či přátelské vazby v zahraničí, kteří mluví jenom cizími jazyky, může to být silná motivace. Schopnost komunikovat s rodinou nebo přáteli v jejich jazyce posiluje vztahy. Učení jazyků může být motivováno touhou vytvářet nová sociální spojení. Být schopen komunikovat s lidmi z různých kultur může otevřít nové přátelství a možnosti, zejména pokud se jedná o jedince-extroverty. Kendall (2023) o tom píše následovně: *„Setkávání se s novými a zajímavými lidmi a rozvíjení trvalých přátelství jsou určitě cíle, za kterými stojí za to usilovat, a učení se dalšího jazyka je jistým způsobem, jak tento proces urychlit. Jazyk nám pomáhá vyjadřovat naše pocity, touhy a navazovat vztahy s ostatními lidmi kolem nás a vytvářet významné vztahy. Mluvení cizím jazykem nám nejen otevírá obrovský bazén potenciálních přátel, ale také slouží jako okamžitý společný jmenovatel, když se setkáme s rodilými mluvčími“.*

Daný motiv může hrát významnou roli z pohledu dané bakalářské práce zejména v případě jazykově smíšených rodin. Dalším možným příkladem je snaha českého studenta se naučit rusky kvůli tomu, že jeho přítelkyně nebo manželka pochází z ruský mluvícího prostředí.

Náboženství

Dalším potenciálním motivem pro studium jazyků je náboženství. Zde je možné uvést třeba biblickou hebrejštinu nebo arabštinu. Člověk, který má židovské kořeny, může mít potenciální motiv se naučit biblickou hebrejštinu, aby mohl být více propojen se svým původem, respektive aby lépe pochopil judaismus nebo kořeny křesťanství. Daný motiv je také možné kombinovat s cestováním. Nelson (2023) o tom píše takto: *„Jako křesťan získáte*

učením hebrejštiny nové poznatky o významu a kontextu Nového zákona. Mnoho křesťanů cestovalo nebo touží cestovat do Svaté země a mít základní porozumění hebrejštině by bylo velkým přínosem při cestování do Izraele“.

Studium arabštiny může být zajímavý pro člověka, který vyznává islám a přeje být více propojen se svým náboženstvím. Důvod je logický – Korán, který je hlavní knihou islámu, byl původně napsán právě v arabštině. Navíc vyznavači daného náboženství přímo uvádějí, že pro „*hlubší pochopení daného náboženství je vhodné číst Korán v arabském originálu, nikoli využívat překlady, neboť překlad není totožný s originálním textem. Předklad je spíše pochopením významu původního textu napsaného v arabštině*“ (Why Islam.org, 2019).

Daný motiv ale nebude primární pro studenty ekonomických oborů a ruštinu. Sice čistě teoreticky může připadnout do úvahy snaha studenta vyznávajícího pravoslaví seznámit se se základy ruštiny, avšak jde o čistě teoretickou úvahu bez možné potenciální aplikace.

Politické události a nutnost vystěhování ze svého území

Dalším motivem jsou různé politické události, které v podstatě nutí jedince se naučit cizí jazyk, původem těchto událostí může sloužit násilné vystěhování z místa trvalého bydliště. Příkladem může být právě současná válka na Ukrajině, která donutila miliony Ukrajinců dočasně opustit svou zemi. Většina z nich se usadila v zemích EU – ke konci roku 2023 je jich nejvíce v Německu (1 milion), v Polsku (0,9 milionů) a v České republice (0,3 miliony) (Statista, 2024). Pochopitelně tito migranti tak či onak musejí počítat s nutností mít aspoň základní znalosti v jazyce zemí, kam migrovali.

Pochopitelně daný motiv nebude hlavní pro danou práci, zde je naopak možné počítat spíše s odporem lidí, kteří budou spíše propojovat ruštinu s agresivní politikou Putina, nežli s ruskou kulturou nebo literaturou.

4 Vlastní práce

Další kapitole je již věnována vlastnímu šetření v oboru, a to se zaměřením na zhodnocení postavení ruštiny a následně i provedení vlastního dotazníkového šetření.

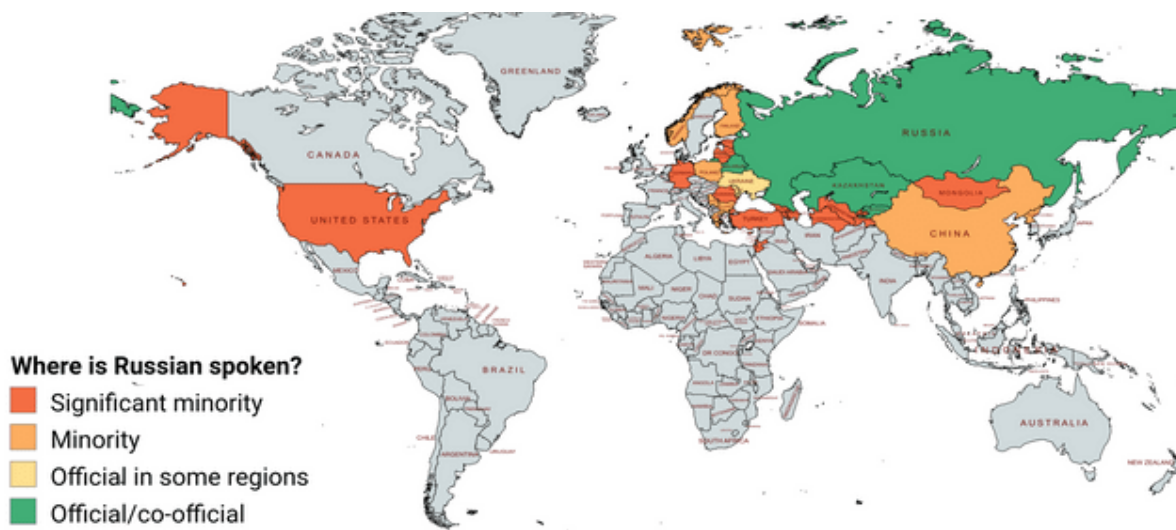
4.1 Význam a postavení ruštiny v dnešním světě

Postavení ruštiny je v dnešním světě ovlivněno zejména počtem rodilých mluvčích a ekonomickou silou Ruska, využitím jazyka v mezinárodních institucích a v podnikání. Kromě toho je v dané kapitole uvedeno i postavení ruštiny se zaměřením na Českou republiku.

4.1.1 Počet rodilých mluvčích

Prvním a hlavním motivem studia ruštiny je bezesporu interakce s rodilými mluvčími daného jazyka – ať již osobní nebo pracovní. Význam ruštiny v 21. století je nerozdílně spojen s historickou jazykovou politikou vůči národnostním menšinám realizovanou v ruském carství: *„Rusifikace byla politika prosazování ruské kultury na obrovském množství etnických menšin žijících v Ruské říši. Velmi ovlivnila Poláky, Litevce a Ukrajince. Byla zavedena po atentátu na Alexandra II. v roce 1881. Ruština byla oficiálním jazykem a všechny ostatní jazyky byly potlačovány“* (BBC, 2024). Dopady dané politiky je možné vidět v dnešní době: ruština je rozšířena především na bývalém území carského Ruska nebo Sovětského svazu – viz obrázek č. 3. Červenou barvou jsou označeny země s významnou minoritou mluvčící rusky, oranžově s minoritou, žlutě jsou označeny regiony, kde se ruština využívá, a nakonec zelenou tam, kde má ruština oficiální status. V důsledku daného dědictví je ve světě přibližně 155,5 milionů lidí, kteří daný jazyk považují za svou mateřskou řeč. Oficiální status má ruština ve čtyřech zemích (World Data, 2024).

Obrázek 3 Země s významným podílem rusky mluvící populace

Zdroj: Reddit, 2024

Na jednu stranu se může zdát, že politika rusifikace měla jen negativní dopad na zničení kultur národnostních menšin obývajících území carského Ruska nebo Sovětského svazu. Na druhou stranu je nutné zmínit, že politika rusifikace vedla k tomu, že ruština je v podstatě jednotná ve všech zemích s významným podílem rusky mluvících lidí. Není možné vypořádat významné dialekty v rámci daného jazyka, ačkoliv zástupci rusky mluvící komunity mohou být vzdálené i tisíce kilometrů od sebe. Podle Wisevoter (2024) je možné mluvit „spíše o široké škále regionálních dialektů a přízvuků, které se od sebe mírně liší, ale jsou si vzájemně srozumitelné. Například současná ruština používaná v Moskvě byla silně ovlivněna francouzštinou, zatímco dialekty existující v některých venkovských oblastech Ruska obsahují slova zapůjčená z turkických jazykových rodin“.

Jedná se tak o výbornou situaci pro lidi, kteří se chtějí naučit rusky – těm stačí umět jenom standardní verzi jazyka. Například lidi hodlající se naučit čínsky nebo arabsky nejsou v takovém „privilegovaném“ stavu a musejí se naučit spíše místní dialekty, nežli standardní verzi jazyka. Dokonce i v rámci němčiny je možné vypořádat dialekty, které nemusí být srozumitelné jedinci, který teprve začíná s tímto jazykem (Britannica, 2024).

Tabulka 2 TOP 10 zemí podle podílu znalosti ruštiny u místní populace

Země	Počet mluvících rusky	Oficiální status	Podíl obyvatel země ovládajících ruštinu
Rusko	118 274 000	Ano	82,0 %
Bělorusko	6 478 000	Ano	70,2 %
Lotyšsko	635 000	Ne	33,8 %
Ukrajina	12 502 000	Ne	32,9 %
Estonsko	372 000	Ne	27,6 %
Kazachstán	3 728 000	Ano	19,0 %
Uzbekistán	5 062 000	Ne	14,2 %
Izrael	1 338 000	Ne	14,0 %
Turkmenistán	772 000	Ne	12,0 %
Kyrgyzstán	628 000	Ano	9,0 %

Zdroj: vlastní zpracování, World Data (2024)

V současné době je ruština rozšířena zejména v zemích bývalého Sovětského svazu, jak je uvedeno v tabulce č. 2. Důvodem je již zmíněná politika rusifikace uplatňovaná od 19. století až po rozpad Sovětského svazu. Zajímavé je, že ruština nemá žádný oficiální status v pobaltských zemích a na Ukrajině.

V pobaltských zemích je možné například narazit na poměrně zajímavou situaci – kdy celý pracovní tým je rusky mluvící a ruština je proto přímo vyžadována zaměstnavatelem. Podle Zalande (2023) je například běžné, že v Lotyšsku „*Existují firmy, kde je celý tým tvořen rusky mluvícími lidmi, a v takovém kolektivu je velmi obtížné komunikovat s osobou, která vůbec neumí rusky. Často to nejsou ani Lotyši ani místní lotyšští Rusové, ale může to být také firma, která rozšiřuje v zemi svou činnost.*“

Poměrně zajímavé postavení ruštiny je v regionu Centrální Asie. Rozpad Sovětského svazu přinesl masovou migraci zejména rusky mluvícího obyvatelstva ze zemí daného regionu (Evdokimov, 2020). Logicky by se mohlo zdát, že ruština zcela ztratí své pozice v dané zeměpisné končině, což se ovšem nestalo. V zemích Centrální Asie je ruština totiž poptávána a využívána hlavně ve městech. Podle Talanta (2022) „*Pozice ruštiny v regionu zůstávají silné, zejména ve městech. Stále je to jazyk vzdělání, vědy, služeb a často i oficiální komunikace s úřady. A mnoho rodičů stále věří, že jejich děti mají lepší šance na úspěch v životě, když ovládají ruštinu.*“

Za povšimnutí z výše uvedené tabulky stojí především Izrael, který se vymyká z celkové situace, důvodem je podíl migrantů právě ze zemí bývalého Sovětského svazu.

Jedná se o lidi, kteří přijeli do země zejména po 90. letech minulého století v souvislosti s pádem komunistického režimu (Galili, 2020). V současné době se jedná o přibližně 20 % izraelské populace (Halevi, 2020).

4.1.2 Mezinárodní instituce

Ruština je uznávaným jazykem i na úrovni mezinárodních institucí, což může být motiv studia pro studenty ekonomických oborů hodlající budovat kariéru v mezinárodních vládních či mezivládních organizacích. Zde je nutné zmínit zejména využití ruštiny na půdě Organizace spojených národů a Mezinárodní agentury pro atomovou energii.

První organizací snad ani není potřeba představovat, jedná se o mezinárodní organizaci vzniklou v souvislosti s ukončením druhé světové války za účelem udržování míru a bezpečnosti, podporování mezinárodní spolupráce a řešení globálních problémů. Jak je uvedeno na stránkách OSN (UN, 2024) *„Existuje šest úředních jazyků OSN. Jsou to arabština, čínština, angličtina, francouzština, ruština a španělština. Správná interpretace a překlad těchto šesti jazyků, jak ústní, tak písemný, je pro práci organizace velmi důležitý, protože umožňuje jasnou a stručnou komunikaci o otázkách globálního významu“*.

Mezinárodní agentura pro atomovou energii je specializovaná agentura Organizace spojených národů založená v roce 1957. Jejím cílem je podporovat mírové využití jaderné energie, prevenci šíření jaderných zbraní a kontrolu jaderných aktivit. Ruština je jedním z oficiálních pracovních jazyků IAEA, spolu s angličtinou, francouzštinou, španělštinou, čínštinou a arabštinou. To znamená, že ruština je běžně používána v dokumentech, jednáních a komunikaci této mezinárodní agentury (IAEA, 2024).

Zde je možné také upozornit na to, že v souvislosti s bojem proti ruské propagandě nebo ruského vlivu může být ruština využita i ve specifických organizacích – jako případ je možné uvést českou Bezpečnostní informační službu.

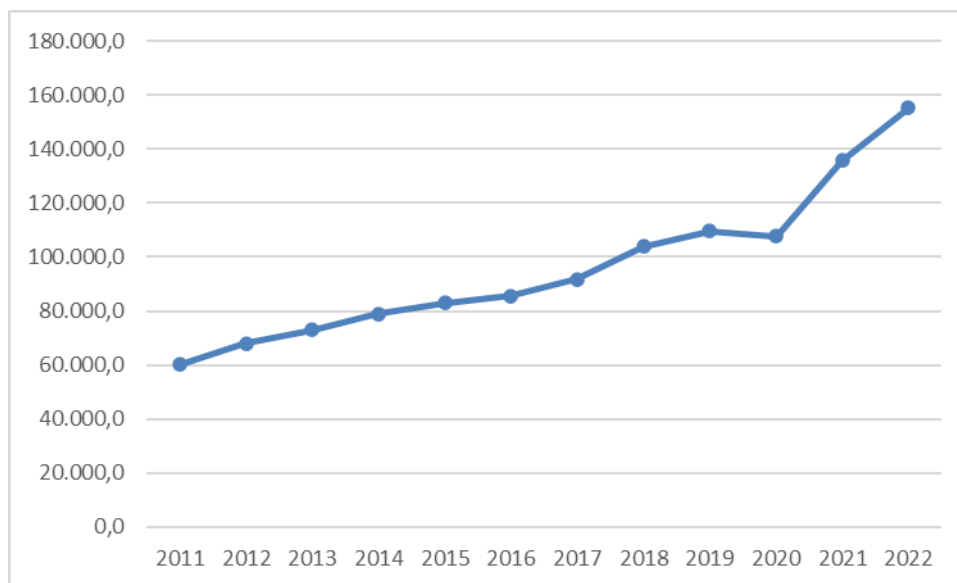
4.1.3 Obchod a podnikání

Ruština je také hojně využívána i pro obchodní účely. Zde je ovšem nutné odlišovat využití ruštiny v Rusku a v dalších zemích, respektive oblastech. Ruština je naprosto zásadní pro jakýkoliv kontakt s ruskými firmami nebo turisty.

Ruský trh byl zajímavý především kvůli své velké absorpční kapacitě a zároveň celkové dynamice růstu. Před válkou na Ukrajině bylo Rusko měřeno celkovou výší HDP v první desítce zemí (Worldometr, 2023). Byla pozoruhodná i dynamika růstu domácího produktu země – za posledních deset let došlo ke zdvojnásobení dané veličiny – viz graf č. 1.

Graf 1 HDP Ruska v mld. rublů letech 2011-2022

Zdroj: vlastní zpracování, Rosstat (2024)

Další oblastí jsou bezesporu rozsáhlá ložiska fosilních paliv a související mezinárodní obchod. Rusko je v první desítce zemí podle objemu ropných ložisek, její zásoby ropy činí 4,8 % od celosvětových zásob. Podle zásob zemního plynu se jedná o první pětku a 24,3 % světových zásob (Worldometr, 2024). Jedná se tak o světově významného dodavatele na energetickém trhu, což logicky vyvolává i vznik poptávky po lidech schopných se dorozumět rusky.

Bohužel v dnešní době nelze mluvit o rozsáhlých možnostech podnikání s Ruskem, a to v souvislosti s vyhlášenými mezinárodními sankcemi. Například ruští turisté hráli naprosto nezastupitelnou roli na trhu cestovního ruchu, a to jak z hlediska celkových útrat, tak i z pohledu počtu strávených nocí (Český statistický úřad, 2024). Nelze ale se stoprocentní jistotou říci, že se situace nevrátí do původního stavu.

Využití ruštiny se ale jeví jako naprosto nezastupitelné při jednáních v bývalých zemích Sovětského svazu. V souvislosti s nahrazením ruské ropy a plynu se častěji mluví o

posílení role především středoasijských zemí a Ázerbájdžánu hlavně na evropském trhu dodávek fosilních paliv. Zde je vhodné upozornit na to, co již bylo zmíněno výše – ruština je jazykem podnikání a obchodování a „městským“ jazykem v regionu Centrální Asie.

Další využití ruštiny, které se jeví jako nejvíce pravděpodobné v budoucnosti, je oblast online. Jedná se o přirozený výsledek globalizace a růstu významu ICT. Ruština je naprosto nezastupitelným jazykem na internetu (Russell, 2023). V podstatě znalost ruštiny tak může otevřít dveře ke 116 milionům potenciálních zákazníků. K tomu Verbolabs (2022) upozorňuje, že *„Spolu s arabštinou a malajštinou má ruština na internetu nejvyšší růstovou míru a navíc výrazně posílí svou roli ve světě online podnikání do roku 2050, a to společně s arabštinou, španělštinou, portugalsštinou a indickými jazyky“*.

4.1.4 Ostatní motivy

Studium ruštiny může být koníčkem. Zde je vhodné připomenout, že jazyk spadá do skupiny slovanských jazyků, proto naučit se rusky bude pro člověka ovládajícího češtinu daleko snadnější, nežli germánské nebo románské jazyky.

Zájem o ruskou kulturu může být také motivem pro studium ruštiny – v daném jazyce existuje celá řada písní, knih, kin, divadelních vystoupení apod. Opravdu každý milovník kulturních zážitků si tak může přijít na své.

Výjezdový cestovní ruch je další možností pro využití ruštiny, zejména pokud se jedná o cestování po zemích bývalého Sovětského svazu. V Rusku jsou třeba 31 památek na světově známém seznamu UNESCO (UNESCO World Heritage Convention, 2024). Přitom zde najdeme jak přírodní památky, tak i památky kulturního charakteru. Zde je rovněž nutné dodat i kavkazskou Gruzii s jejími nádhernými horami, nezapomenutelnou kuchyní a přístupem k Černému moři.

Ruština je mimochodem zařazena na seznam „kriticky“ důležitých jazyků z pohledu americké vlády (US Bureau of Educational and cultural affairs, 2024). Zřejmě z pohledu americké vlády poroste zájem o lidi ovládající daný jazyk. Lidi studující daný jazyk tak mohou mít zajímavou příležitost pro realizaci svých znalostí.

Znalost ruštiny také může pomoci při žádosti o pracovní migraci do Austrálie. Daná země poskytuje možnost získat dodatečné body v rámci žádosti za znalost ruštiny (Australian Government, 2024).

4.1.5 Ruština a Česká republika

Vzhledem k zeměpisné blízkosti Centrální a Východní Evropě byla ruština běžně využívána v českých podmínkách. Pochopitelně během existence komunistického režimu byla ruština povinně součástí československého systému školství. Rozpad Sovětského svazu a politické změny přivedly k poklesu zájmu o studiu ruštiny (Urieová, 2016).

Ruština tak po delší dobu začíná být v českých podmínkách spojována především s „*vnímáním ruštiny jako vnucovaného jazyka, navíc řeči okupační armády*“ (Rybičková, 2009). 90. léta minulého století byla tak ve znamení ztráty pozice ruštiny jako cizího jazyka, pokud se jedná o české území.

Před přibližně patnácti lety bylo možné ovšem vypořádat návrat k zájmu o studium ruštiny. Důvodů bylo několik: snadnost jazyka v porovnání s jinými jazykovými skupinami, hospodářský rozvoj Ruska a poptávka po ruštině ze strany zaměstnavatelů (Mikulincová, 2013). V Karlovarském kraji navíc výuka ruštiny na středních školách se stala zcela běžnou záležitostí (Novinky, 2019). Ruští turisté byli žádanými klienty pražských a karlovarských podniků, mnohé české firmy podnikaly v Rusku a existovaly pevné ekonomické vazby mezi oběma státy, což logicky vyvolávalo poptávku po lidech, kteří by ovládali rusky.

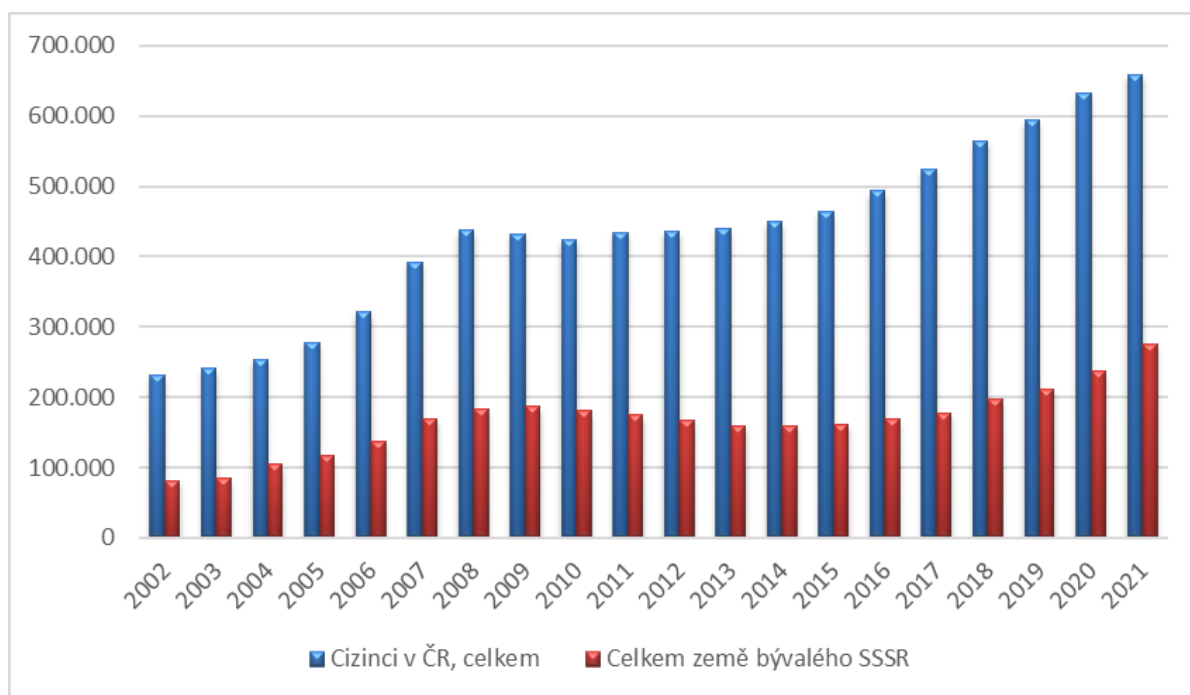
Začátkem roku 2022 se ovšem všechno změnilo. Agresivní vpád ruské armády a související události na Ukrajině rozhodně budou mít dopad na zájem o studium ruštiny, a to jak na školách, tak i z pohledu jazykových kurzů. Z hlediska studentů ekonomických oborů je možné zmínit především pozastavení či omezení vzájemného obchodování s Ruskem a rovněž i výrazný pokles cestovního ruchu. Ve výsledku tak dojde k omezení pracovního nebo podnikatelského motivu pro studium daného jazyka.

Zde je možné poukázat na výsledky online platformy pro výuku cizích jazyků Duolingo. Ruština byla v roce 2023 vyřazena z první desítky nejpopulárnějších jazyků (Feoktistová, 2023). To samé platí i pro Českou republiku. Zde válka na Ukrajině podle Synčáka (2023) rovněž ovlivnila zájem o studium ruštiny, a to jak na středních školách, tak i na jazykových kurzech. Otázkou pochopitelně zůstává další vývoj situace. Po druhé

světové válce bylo vnímání němčiny v Evropě daleko horší, avšak v dnešní době se jedná o naprosto nezastupitelný a žádaný jazyk, zejména při obchodování s německy mluvícími státy.

Na závěr je nezbytně nutné poukázat i na celkový počet cizinců ze zemí bývalého Sovětského svazu, kteří bydlí na českém území. Jedná se totiž o skupinu lidí, u kterých se předpokládá ovládnutí jazyka buď na úrovni rodilého mluvčího nebo na relativně vysoké úrovni. Logicky pak čeští obyvatelé mohou přijít do styku s danou skupinou a tímto i ovlivnit svůj zájem o studium ruštiny – například pokud se Čech ožení s Ruskou. Dalším příkladem je snaha o zachování jazyka v rodině, při kterém například ruská rodina trvale bydlící v Praze ve snaze naučit svoje potomky rusky, bude mít poptávku po kurzech ruštiny.

Graf 2 Vývoj počtu cizinců a cizinců ze zemí bývalého SSSR v ČR v letech 2002-2021

Zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad (2024)

Vývoj je zobrazen na grafu č. 2. Je evidentní, že počet obyvatel ze zemí bývalého SSSR neustále roste a tendence odpovídá celkovému počtu cizinců. Daná skupina se výrazným způsobem podílí na celkovém počtu cizinců. Z dlouhodobého hlediska lidí umějící rusky se podílejí 30-40 % na celkovém počtu cizinců.

Tabulka 3 Stav počtu cizinců ze zemí bývalého SSSR v ČR v roce 2021

Země nebo region	Celkem	Podíl na sumě zemí bývalého SSSR	Podíl na celkovém počtu cizinců
Celkem země bývalého SSSR	276.144	100,00%	41,93%
Ukrajina	196.637	71,21%	29,86%
Rusko	45.154	16,35%	6,86%
Bělorusko	8.004	2,90%	1,22%
Kazachstán	7.963	2,88%	1,21%
Moldavsko	6.709	2,43%	1,02%
Uzbekistán	3.544	1,28%	0,54%
Arménie	1.990	0,72%	0,30%
Ázerbájdžán	1.647	0,60%	0,25%
Gruzie	1.473	0,53%	0,22%
Kyrgyzstán	1.249	0,45%	0,19%
Litva	807	0,29%	0,12%
Lotyšsko	731	0,26%	0,11%
Tádžikistán	181	0,07%	0,03%
Turkmenistán	55	0,02%	0,01%

Zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad (2024)

Neméně důležitá je i struktura cizinců podle zemí. Zde bylo rozhodnuto zvolit jenom rok 2021, jelikož v roce 2022 v důsledku války na Ukrajině přišlo do České republiky několik stovek tisíc Ukrajiny a není jisté, jestli tito lidé zůstanou na českém území či nikoliv.

Z tabulky č .3 je zřejmé, že většinou se jedná o lidi z Ukrajiny. Na druhém místě s větším odstupem je Rusko. Ukrajinci se tak podílí téměř třiceti procenty na celkovém počtu cizinců v České republice. Jak naznačují statistická data, motivací pro studium ruštiny může být také touha po interakci s danou skupinou.

4.2 Příprava šetření

Dále již proběhla příprava šetření. Bylo rozhodnuto realizovat šetření formou dotazníku s uzavřenými otázkami. Daný typ šetření umožňuje snadno vyhodnotit odpovědi a převést je do vhodné podoby. Jedná se o standardizovaný výstup, který umožňuje jednoznačnou interpretaci výsledků. V některých oblastech bylo však rozhodnuto ponechat respondentům volnější prostor a uvést vlastní odpovědi.

Celkově byly využity následující oblasti: zkušenosti s jazyky, zhodnocení zájmu o studium ruštiny a základní demografické charakteristiky.

V úvodní sadě otázek bylo klíčové zjistit, zda respondenti studují další jazyky, a jaké s tím mají zkušenosti. U zhodnocení ruštiny šlo o zjištění názorů respondentů na ruštinu, její využití a místo v dnešním světě, a to se zaměřením na důvody studia. Nakonec v poslední sadě otázek šlo o základní demografický popis souboru: věk, pohlaví a případný mateřský jazyk.

Distribuce dotazníku proběhla jak online, tak i offline formou, a to během února roku 2024. Prvotní otázkou v šetření však bylo zjištění, jestli respondent má zájem o studium ruštiny či nikoliv. V případě pozitivní odpovědi, byl respondent vyzván k pokračování v šetření, v opačném případě bylo doporučeno ukončit dotazník.

Výsledky šetření jsou tak zaměřeny na lidi, kteří aspoň projevili zájem o studium ruštiny, a to bez ohledu jestli studují daný jazyk či nikoliv. Důležitá tak byla existence motivu samotného.

Byly obdrženy výsledky od 68 lidí, ovšem 17 lidí nedokončilo dotazník, proto byly jejich výsledky vyloučeny z dalšího šetření. Dále se pracovalo s 51 odpověďmi.

Výstupy na jednotlivé odpovědi jsou seřazeny podle počtu obdržných bodů – od nejvyššího po nejnižší a to pro lepší přehlednost výstupů.

4.3 Výzkumný vzorek

Věkově se jedná o studenty spíše prvních ročníků – viz tabulka č. 4. Rostoucí věk logicky znamená i menší počet studentů, což odpovídá situaci na vysokých školách: absolventů magisterského navazujícího studia je vždy méně nežli bakalářského.

Tabulka 4 Věk respondentů

Odpověď	Počet	Podíl
18-20	21	41,2%
21-23	18	35,3%
23-25	7	13,7%
25+	5	9,8%
Nechci uvádět	0	0,0%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Rozdělení podle pohlaví je stejné – viz tabulka č. 5. Jedná se o situaci odpovídající rozdělení pohlaví v lidské populaci, ve kterém je podíl žen a mužů relativně shodný.

Tabulka 5 Pohlaví respondentů

Odpověď	Počet	Podíl
Žena	27	52,94%
Muž	24	47,05%
Nechci uvádět	0	0,0%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Ze 70 % se jedná o studenty české národnosti. Na druhém místě s větším odstupem jsou nositelé kazaštiny jako mateřského jazyka a ostatních jazyků. Mezi ostatní jazyky patří slovenština s 13,3 %.

Tabulka 6 Mateřský jazyk respondentů

Odpověď	Počet	Podíl
Čeština	42	70,0%
Jiný jazyk (uveďte prosím)	8	13,3%
Kazaština	8	13,3%
Ukrajínština	2	3,3%
Ruština	0	0,0%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Celkově je tak možné říct, že cílovou skupinou šetření jsou studenti zejména bakalářských oborů. Skupina je rozdělena rovnoměrně podle pohlaví a z většiny se jedná o studenty české a slovenské národnosti.

4.4 Zjištěné výsledky výzkumu

Dále budou uvedeny výsledky šetření, a to podle jednotlivých odpovědí. Je evidentní, že téměř všichni respondenti se učili další cizí jazyk kromě angličtiny – viz tabulka č. 7. Výsledek 96,1 % svědčí o vysokém zájmu o studium dalších cizích jazyků ze strany studentů ekonomických fakult. Studenti tak správně chápou nutnost se naučit další jazyk pro svou budoucí kariéru.

Tabulka 7 Učil/a jste se nějaký cizí jazyk, kromě angličtiny

Odpověď	Počet	Podíl
Ano	49	96,1%
Ne	2	3,9%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Zajímavé výsledky přináší tabulka č. 8. Podle dané tabulky je zřejmé, že většina respondentů se učí nebo učila i několik jazyků. Celkově byly obdrženy odpovědi od 51

respondentů, bylo obdrženo 57 odpovědí. Z toho logicky vyplývá, že někteří studenti ovládají několik jazyků.

Dalším klíčovým zjištěním je, že se většinou jedná o románské jazyky. Nicméně v českém prostředí, co se týče pracovních příležitostí, je spíše výhodné ovládat němčinu, neboť je velký zájem zaměstnavatelů. Překvapivým zjištěním je rovněž to, že slovanské jazyky mají také značnou oblibu s 15,8 % odpovědí. Z dalších neuvedených jazyků byly zmíněny hebrejšтина a čínština. Jsou to dva exotické jazyky pro české prostředí.

Tabulka 8 Skupina jazyků

Odpověď	Počet	Podíl
Románské jazyky (francouzština, španělština...)	25	43,9%
Germánské jazyky (němčina, švédština...)	21	36,8%
Slovanské jazyky (polština, chorvatština...)	9	15,8%
Jiné jazyky (uveďte prosím)	2	3,5%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Prvním důvodem studia jazyků je logicky práce a podnikání. Lze to objasnit cílovou skupinou – jedná se o respondenty, kde se předpokládá existence silné vazby na finance a finanční gramotnost a z toho vyplývající i motivace ke studiu. Na druhém místě je hobby, zde je možné najít právě propojení s výše uvedenými románskými jazyky.

Tabulka 9 Seřazení důvodů studia cizího jazyka – od nejdůležitějšího po méně důležité

Odpověď	Umístění
Pracovní příležitosti a podnikání	1
Hobby a láska k jazykům	2
Cestování	3
Sociální důvod (rodina, přítel/přítelkyně...)	4
Kulturní zájem	5
Akademické a vzdělávací cíle	6
Náboženství	7
Politické události a nutnost vystěhování ze svého území	8
Ostatní důvod (uveďte prosím)	9

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Z hlediska názorů respondentů na trend studia ruštiny nelze jednoznačně určit „vítěze“ – viz tabulka č. 10. Respondenti se ale spíše přiklánějí k neměnnosti poptávky po studiu ruštiny, zde je vidět rozpor s celočeskou tendencí, kde již teď je patrný trend poklesu zájmu o daný jazyk.

Tabulka 10 Trend zájmu studovat ruštinu

Odpověď	Počet	Podíl
Neměnný	20	39,2%
Rostoucí	16	31,4%
Klesající	15	29,4%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Pouze 17,6 % vnímá ruštinu jako důležitý světový jazyk – viz tabulka č. 11. A naopak většina lidí je toho názoru, že se nejedná o důležitý světový jazyk. Závěr je zcela logický a vyplývá z postavení ruštiny v dnešním světě, jedná se o důležitý jazyk, avšak ve svém regionu.

Tabulka 11 Považujete ruštinu za důležitý světový jazyk

Odpověď	Počet	Podíl
Ne	30	58,8%
Nevím	12	23,5%
Ano	9	17,6%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Na druhou stranu studenti by uvítali rozšíření výuky ruštiny na své vysoké škole – viz tabulka č. 12. Pouze nepatrných 13,7 % je proti danému názoru. Je evidentní, že existuje výrazná poptávka po studiu jazyka v českém studentském prostředí.

Tabulka 12 Uvítal/a byste rozšíření výuky ruštiny na Vaší vysoké škole

Odpověď	Počet	Podíl
Ano	29	56,9%
Nevím	15	29,4%
Ne	7	13,7%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Studenti by si přáli naučit rusky zejména ze sociálních důvodů a rovněž kvůli práci – viz tabulka č. 13. Zajímavé, že se na třetím místě je cestování. Důvod byl uveden v teoretické části – v mnoha postsovětských zemích stále hraje ruština nezastupitelnou úroveň, zejména pokud se jedná o starší generaci.

Tabulka 13 Seřazení důvodů studia ruštiny – od nejdůležitějšího po méně důležité

Odpověď	Umístění
Sociální důvody (rodina, přítel/přítelkyně...)	1
Pracovní příležitosti a podnikání	2
Cestování	3
Hobby a láska k jazykům	4
Kulturní zájem	5
Akademické a vzdělávací cíle	6
Náboženství	7
Politické události a nutnost vystěhování ze svého území	8
Ostatní důvody (uveďte prosím)	9

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Z tabulky č. 14 je výborně vidět, že cílovou skupinou jsou skutečně studenti ekonomických oborů – v případě obdržení lukrativní pracovní nabídky, student by se rozhodně naučil rusky. Pouze 27,5 % lidí je opačného názoru.

Tabulka 14 Lukrativní nabídku práce a nutnost naučit se rusky

Odpověď	Počet	Podíl
Ano	30	58,8%
Ne	14	27,5%
Nevím	7	13,7%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

V rámci aktuálních událostí na východní Ukrajině je možné říct, že studenti spíše relativně striktně oddělují aktuální politiku Kremlu a studium ruštiny – viz tabulka č. 15. Samozřejmě, pro získání větší vypovídací schopnosti ohledně dané otázky by bylo vhodné porovnat obdržené výsledky se shodnými šetřeními provedenými před rokem 2022. Toto srovnání lze provést v rámci dalších průzkumů.

Tabulka 15 Ovlivnění studovat ruštinu a aktuální politická situace ve Východní Evropě

Odpověď	Počet	Podíl
Ne	22	43,1%
Ano	19	37,3%
Nevím	10	19,6%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Nelze jednoznačně mluvit o dopadu negativních historických událostí na studium ruštiny – viz tabulka č. 16. Rozdělení je více méně shodné s převahou nejistoty, která získala 39,2%.

Tabulka 16 Ruština a negativní postoj při vzpomínce na události z historie

Odpověď	Počet	Podíl
Nevím	20	39,2%
Ano	18	35,3%
Ne	13	25,5%

Zdroj: výsledky dotazníkového šetření

Nakonec je možné vytvořit celkové shrnutí obdržených výsledků. Výzkumný vzorek je zastoupen studenty, kteří mají zájem studovat ruský jazyk. Jedná se o lidi, kteří již studují nějaký jazyk. Hlavním důvodem zájmu o studium ruštiny jsou sociální a pracovní důvody. Pozitivně je nutné vyhodnotit to, že ruština není u studentů propojen s aktuální politikou Ruska, tedy neexistuje negativní postoj vůči ruštině.

5 Výsledky a diskuse

Dále budou uvedena klíčová zjištění ze šetření a následně budou porovnána se šetřeními jiných autorů. Rovněž tam, kde to bude možné, budou uvedeny i náměty na další šetření v daném směru.

V práci bylo upozorněno na silnou závislost mezi požadavky zaměstnavatelů a zájmem lidí o studium cizího jazyka. Klasickým příkladem je minulý velký zájem o ruštinu u lidí žijících v Karlovarském kraji, a to kvůli vysokému počtu turistů z Ruska. Jedná se o zcela přirozenou situaci, ve které je v podstatě poptávka po cizích jazycích odvozena od požadavků zaměstnavatelů. Samozřejmě studenti ekonomických oborů jsou si toho velice dobře vědomi, což bylo jasně prokázáno v šetření.

K podobnému závěru dochází i Jakešová (2019). Autorka poukazuje, že druhým nejžádanějším jazykem v českých podmínkách je němčina, což je logické vzhledem k ekonomické síle dané země a její pozici ve světové ekonomice. Autorka však také upozorňuje na to, že zaměstnavatelé v současné době poptávají i další jazyky, a nelze jednoznačně určit, o které jazyky se jedná. Vše závisí na oboru: pro výrobní firmu působící v arabském světě je klíčová arabština, pro cestovní kanceláře zaměřené na Itálii je zásadní znalost italštiny apod. Dokonce i lidé s znalostí vzácných jazyků – jako je například rumunština, holandština nebo švédština – mohou nalézt uplatnění. Proto je zde možné uvést všeobecné doporučení pro studenty ekonomických oborů: studium dalšího cizího jazyka kromě angličtiny se rozhodně vyplatí.

Je zřejmé, že může dojít k poklesu zájmu o studium ruštiny, a to jak z hlediska jazykových kurzů, tak i akademické sféry. Důvodem je opakovaně zmíněná válka na Ukrajině. Zajímavé je, že studenti ekonomických oborů oddělují oficiální politiku od jazyka. Možným důvodem jsou úzké sociální kontakty se zástupci rusky mluvících studentů na univerzitách.

Na druhou stranu v souvislosti s poklesem zájmu o studium ruštiny se mluví v českých podmínkách o vzestup zájmu o výuku ukrajinštiny. Mazalová (2023) uvádí příklad rusistiky na Univerzitě Palackého v Olomouci: „*Sekce rusistiky na olomoucké univerzitě zaznamenala při posledních přijímacích zkouškách výrazný propad, a tak příští akademický rok přijme o třetinu méně studentů. Naopak o ukrajinštinu zájem výrazně stoupl*“. Až donedávna bylo obtížné najít jazykové kurzy ukrajinštiny, nicméně v současnosti je situace

jiná, zejména pokud se jedná o Prahu. Pro člověka, který ovládá ruštinu, není problémem naučit se ukrajinsky. V budoucnu je možné zkoumat poptávku studentů ekonomických oborů po znalosti ukrajinštiny. Otázkou pochopitelně je využití ukrajinštiny z pracovního pohledu, zde je možné pouze spekulovat o dalším vývoji, nikoliv mluvit s jistou mírou určitosti.

Dále bylo v práci uvedeno, že v budoucnosti je možné, že zájem o ruštinu se přesune do jiných zemí, kde je ruština běžně využívána. A byly uvedeny příklady centrálně asijských republik a Ázerbájdžánu, a to v souvislosti s dodávkami fosilních paliv. Rovněž jde i o využití ruštiny v kavkazských republikách, tentokrát ale ve spojení s cestovním ruchem. K tomu je možné dodat i již zmíněnou akademickou spolupráci na výuce ruštiny. Poměrně zajímavou myšlenku v této souvislosti představuje Lazarová (2023). Autorka píše o tom, že dochází nejen k již zmíněnému poklesu zájmu o studium ruštiny, ale také k úbytku akademických kontaktů s Ruskem a současně k posílení vztahů s jinými zeměmi v oblasti spolupráce v rámci výuky ruštiny. Podle ní: *„Kromě spolupráce s Ukrajinou, odkud k nám přicházejí studenti a akademici, pracujeme na navázání blízkých vztahů s univerzitami, které mají silné oddělení slavistických studií, jako jsou univerzity v Estonsku, Lotyšsku, Německu a na Slovensku“*.

Oblast akademické výuky ruštiny a meziuniverzitní spolupráce v tomto směru by mohla být dalším zajímavým námětem pro šetření. Je zcela možné, že význam hlavního zástupce ruštiny jako cizího jazyka na akademické půdě převezmou jiné země než Rusko. Vzhledem k ekonomické síle států a úrovni rozvoje akademické sféry se jeví jako reálné především již zmíněné pobaltské země a Kazachstán. Jedná se o situaci, kterou můžeme pozorovat například u angličtiny, kde v rámci akademické spolupráce ve výuce angličtiny je běžné spolupracovat s americkými nebo kanadskými univerzitami, nikoliv výhradně s britskými.

6 Závěr

Cílem této práce je zjistit míru motivace vysokoškolských studentů ekonomických oborů ke studiu ruského jazyka. Jedná se o primární cíl dané bakalářské práce. Bakalářská práce byla tak zaměřena na zjištění zájmu o studium ruštiny ze strany studentů.

Dále byly v práci prozkoumány otázky, čím studium respondenty zaujalo či proč znalost ruštiny shledávají důležitou, co je ovlivňuje a jaké motivační faktory či podstatné momenty sehrály v motivačním procesu studentů významnou roli.

Šetření proběhlo v teoretické a praktické rovině. V teoretické části práce byla pozornost založena na vytvoření základu teorie motivace a motivace k učení. Dále bylo v dané části upozorněno na motivy k učení jazyků, a to se zaměřením na studenty ekonomických oborů. V teoretické části práce bylo upozorněno na tyto motivy: pracovní příležitost a podnikání, cestování, hobby a láska k jazykům, kulturní zájem a akademické a vzdělávací cíle. Podpůrnými důvody studia jazyků jsou sociální motivy, náboženství či politické události.

Navazující kapitolou bylo zhodnocení postavení ruštiny v dnešním světě. Motivace ke studiu ruštiny může být ovlivněna počtem rodilých mluvčích, využitím jazyka v mezinárodních institucích a v podnikání. Je nutné poukázat i na odlišnosti v postavení ruštiny v České republice: povinná součást školního programu během socialismu, propad zájmu o ruštinu po sametové revoluci a negativní vnímání jazyka a obrození zájmu souvisejícího s ekonomickým růstem v Rusku. Zájem o ruštinu je ovlivněn i vysokým počtem cizinců ze zemí bývalého Sovětského svazu, kteří trvale bydlí nebo studují v České republice.

Posléze proběhlo dotazníkové šetření mezi studenty ekonomických oborů. Je evidentní, že lidi projevující zájem o ruštinu již mají zkušenosti s jinými jazyky, zejména s románskými. Hlavním motivem studia je práce a podnikání spolu se sociálními motivy. Respondenti však nevnímají ruštinu jako světový jazyk, avšak uvítají rozšíření výuky na své vysoké škole. Naprosto výborným zjištěním je to, že studenti nespojují aktuální politiku oficiálního Ruska s ruským jazykem.

Je evidentní, že stále existuje poptávka po studiu ruštiny. Ta byla až do poslední doby hnána především ekonomickým vývojem v Rusku a související poptávkou po ruskými mluvících lidech a zároveň i sociálními motivy. Vpád ruské armády na Ukrajinu však zcela změnil situaci – ruská ekonomika z důvodu sankcí a ztráty evropského trhu fosilních paliv se zřejmě dostane do problémů, a tudíž bude výrazně ovlivněn motiv studia ruštiny související s prací nebo podnikáním. V práci bylo rovněž upozorněno i na možný pokles spolupráce s ruskými univerzitami v oblasti výuky ruštiny.

Na druhou stranu v práci bylo upozorněno na možný další motiv studia ruštiny – jedná se o cestování po zemích bývalého Sovětského svazu (zejména kavkazský region), aktuální stav a další rozšíření ruštiny na internetu a možný ekonomický růst v zemích Centrální Asie a Ázerbájdžánu.

7 Seznam použitých zdrojů

- Australian Government. Points table for Skilled Independent visa (subclass 189). [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://immi.homeaffairs.gov.au/visas/getting-a-visa/visa-listing/skilled-independent-189/points-table>>
- BBC. Imperial Russia - Government and people. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/z6rjy9q/revision/7>>
- BLÁHA, Jiří. ČOPÍKOVÁ, Andrea. HORVÁTHOVÁ, Petra. *Řízení lidských zdrojů: Nové trendy*. Praha: Management Press, 2016. 432 s. ISBN 978-80-7261-430-1.
- Britannica. German languages. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.britannica.com/topic/German-language>>
- CAKIRPALOGLU, Panajotis. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada Publishing, 2012. 288 s. ISBN 978-80-247-4033-1.
- CURCIC, Dimitrije. Academic Publishing Statistics. [online]. 2023-06-21. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://wordrated.com/academic-publishing-statistics/>>
- CZEPIELEWSKI, Slawomir. *Conference proceedings. ICT for language learning*. Florence: libreriauniversitaria, 2015. ISBN 978-886-2926607.
- Český statistický úřad. Databáze. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=CRU04&z=T&f=TABULKA&skupId=1006&katalog=31743&pvo=CRU04&str=v219&c=v3~8_RP2018>
- Český statistický úřad. Počet cizinců. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/4-ciz_pocet_cizincu#cr>
- DEMPSEY, Craig. Levels of English in Latin America. [online]. 2023-08-21. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.bizlatinhub.com/english-latin-america-epi-2021/>>
- EVDOKIMOV, Andrej. Russian language in Central Asia: current status and prospects. [online]. 2020. [2024-02-25]. Dostupné z: <https://www.postsovietarea.com/jour/article/view/262?locale=en_US>
- FEOKTISTOVÁ, Olga. Vzestup ukrajinštiny pokračuje: Duolingo řekl, které jazyky byly v roce 2023 nejstudovanější. [online]. 2023-12-18. [2024-03-12]. Dostupné z: <<https://www.forumdaily.com/cs/vzlet-ukrainskogo-prodolzhaetsya-duolingo-rasskazal-kakie-yazyki-byli-samymi-izuchaemymi-v-2023-godu/>>
- FERNÁNDEZ AMAYA, Lucis. PADILLA CRUZ, Manuel. *Pragmatics Applied to Language Teaching and Learning*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 2020. 501 s. ISBN 978-152-7557215.
- FISCHER, Kurt. IMMORDINO-YANG, Mary Helen. *The Jossey-Bass Reader on the Brain and Learning*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers, 2014. 480 s. ISBN 978-111-9015895.
- GALILI, Lily. The other tribe: Israel's Russian-speaking community and how it is changing the country. [online]. 2020-09-21. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.brookings.edu/articles/the-other-tribe-israels-russian-speaking-community-and-how-it-is-changing-the-country/>>
- HALEVI, Yossi. Russian-Speaking Israelis and How They Changed Israel. [online]. 2020-12-08. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.wilsoncenter.org/audio/russian-speaking-israelis-and-how-they-changed-israel>>
- HAMILTON, Connie. VANDERJAGT, Dorothy. *Strained and Drained Tools for Overworked Teachers*. London: Rowman & Littlefield Publishers, 2022. 166 s. ISBN 978-1475-863727.
- HELUS, Zdeněk. *Úvod do psychologie. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada Publishing, 2018. 312 s. ISBN 978-80-247-4675-3.

- HRONÍK, František. *Rozvoj a vzdělávání pracovníků*. Praha: Grada Publishing, 2006. 240 s. ISBN 978-80-247-1457-8.
- IAEA. Multilingual Content. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.iaea.org/about/multilingual-content>>
- IMMI. 7 Reasons to learn the local language of your holiday destination. [online]. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.immihelp.com/7-reasons-to-learn-the-local-language-of-your-holiday-destination/>>
- Internet Society Foundation. What are the most used languages on the Internet? [online]. 2023-05-15. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.isocfoundation.org/2023/05/what-are-the-most-used-languages-on-the-internet/>>
- JAKEŠOVÁ, Dana. Na pracovním trhu chybí tisíce lidí vybavených dobrou angličtinou. [online]. 2019-07-05. [2024-02-25]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/jazyky-prace-zamestnani-anglictina-nemcina-zamestnavatele-firmy-jazykova-vybavenost-cinstina-holands.A190626_111906_podnikani_daja>
- JEDLIČKA, Richard. KOŤA, Jaroslav. SLAVÍK, Jan. *Pedagogická psychologie pro učitele. Psychologie ve výchově a vzdělávání*. Praha: Grada Publishing, 2018. 528 s. ISBN 978-80-271-0586-1
- KELNAROVÁ, Jarmila. MATĚJKOVÁ, Eva. *Psychologie 2. díl: Pro studenty zdravotnických oborů*. Praha: Grada Publishing, 2014. 148 s. ISBN 978-80-247-3600-6.
- KENDALL, Dick. Why is it Important to Learn a Foreign Language? [online]. 2023-10-20. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.goabroad.com/articles/language-study-abroad/why-is-it-important-to-learn-a-foreign-language>>
- KOSTOLANYOVÁ, Kateřina. VEŘMIŘOVSKÝ, Jan. *Nové technologie ve vzdělávání vzdělávací software a interaktivní tabule*. Příspěvky vědecko-odborné konference 11.-15.10.2010 na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Olomouc: Univerzita Palackého, 2011. ISBN 978-80-224-2768-3.
- LAUVENIECE, Diana. *Problems of and Perspectives on Language Acquisition*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 2019. 279 s. ISBN 978-152-7525-801.
- LAZAROVÁ, Daniela. War impacting Russian language studies at Czech universities. [online]. 2023-05-02. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://english.radio.cz/war-impacting-russian-language-studies-czech-universities-8781919>>
- LOJOVÁ, Gabriela. VLČKOVÁ, Kateřina. *Styly a strategie učení ve výuce cizích jazyků*. Praha: Portál, 2011. 232 s. ISBN 978-80-7367-876-0.
- MANSON, Mark. The 24 Best-Selling Books of All Time. [online]. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://markmanson.net/best-books/best-selling-books-all-time>>
- MAVISAKALYAN, Astghik. Returns to language skills in transition economies. [online]. 2017-12-10. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://wol.iza.org/articles/returns-to-language-skills-in-transition-economies/long>>
- MAZALOVÁ, Blanka. Válka na Ukrajině má dopad i na studium ruštiny na vysokých školách. V Olomouci se počet zájemců o výuku snížil o třetinu. [online]. 2023-04-19. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://olomouc.rozhlas.cz/valka-na-ukrajine-ma-dopad-i-na-studium-rustiny-na-vysokych-skolach-v-olomouci-8975595>>
- MIKULINCOVA, Hana. Řada škol na Vysočině se vrací k nabídce ruštiny. Mezi studenty je o ni zájem. [online]. 2013-03-19. [2024-02-25]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/regiony/rada-skol-na-vysocine-se-vraci-k-nabidce-rustiny-mezi-studenty-je-o-ni-zajem_201303190026_vkourimsky>
- MONSERRAT, Iglesias. *Academic Tourism. Perspectives on International Mobility in Europe*. Cham: Springer International Publishing, 2020. 185 s. ISBN 978-303-057-2884.

NELSON, Susan. 10 Important Reasons Why Christians Should Study Hebrew. [online]. 2023-06-14. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.artzabox.com/a/blog/10-important-reasons-why-christians-should-study-hebrew>>

NOVÁK, Adam. *Inovace je rozhodnutí: Kompletní návod, jak dělat inovace nejen v byznysu*. Praha: Grada Publishing, 2016. 208 s. ISBN 978-80-271-0333-1.

Novinky.cz. Školy hlásí boom ruštiny, studenti ji sami chtějí. [online]. 2019-12-09. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-skoly-hlasi-boom-rustiny-studenti-ji-sami-chteji-212296>>

PLAMÍNEK, Jiří. *Vedení lidí, týmů a firem: Praktický atlas managementu*. Praha: Grada Publishing, 2018. 208 s. ISBN 978-80-271-0629-5.

PRISCO, Jacopo. The 'Game of Thrones' language that 1.2M people are learning. [online]. 2019-05-20. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.cnn.com/style/article/game-of-thrones-languages-david-j-peterson/index.html>>

PRŮCHA, Jan. *Psychologie učení. Teoretické a výzkumné poznatky pro edukační praxi*. Praha: Grada Publishing, 2020. 272 s. ISBN 978-80-271-2853-2

Reddit. Countries where russian is spoken. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <https://www.reddit.com/r/MapPorn/comments/p4x6nl/countries_where_russian_is_spoken/>

Rosstat. National accounts. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://rosstat.gov.ru/statistics/accounts#>>

RUSSELL, Bandom. What languages dominate the internet? [online]. 2023-06-07. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://restofworld.org/2023/internet-most-used-languages/>>

RYBIČKOVÁ, Stanislava. Zdrávtvujtě, rebjáta... na školy se vrací ruština. [online]. 2009-10-23. [2024-02-25]. Dostupné z: <https://sumpersky.denik.cz/zpravy_region/zdravstujtedaragije-rebjata-na-skoly-se-po-letech.html>

SHARMA, Suresh. *MANAGEMENT PARADOX: RE-EXAMINED*. Traverse City: Horizon Books, 2020. 272 s. ISBN 978-81-948231-8-6.

Statista. Estimated number of refugees from Ukraine recorded in Europe and Asia since February 2022 as of September 12, 2023, by selected country. [online]. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.statista.com/statistics/1312584/ukrainian-refugees-by-country/>>

Statista. Languages most frequently used for web content as of January 2023, by share of websites. [online]. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.statista.com/statistics/262946/most-common-languages-on-the-internet/>>

SYNČÁK, Jaroslav. Zájem o výuku ruštiny od začátku války klesl. Urychlil se tak dlouhodobý trend, říkají ředitelé škol. [online]. 2022-10-22. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/domaci/zajem-o-vyuku-rustiny-od-zacatku-valky-klesl-urychlil-se-tak-dlouhodoby-trend-rikaji-reditele-skol-14402>>

TALANT, Bermet. Is The Russian Language Losing Its Dominance In Central Asia? [online]. 2022-05-27. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.rferl.org/a/russian-in-central-asia-talant/31871176.html>>

TAZBIR, Janice. KELLY, Patricia. KELLY, Vana. *Vana's Nursing Leadership and Management*. Chennai: Wiley, 2021. 864 s. ISBN 978-11-195-96615.

The Nobel Foundation. Facts on the Nobel Prize in Literature. [online]. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.nobelprize.org/prizes/facts/facts-on-the-nobel-prize-in-literature/>>

TOURS, Maranatha. Why Tourists should try and learn the local language of the people in the countries they visit. [online]. 2015-09-04. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.linkedin.com/pulse/why-tourists-should-try-learn-local-language-people-countries-tours/>>

UN. Official languages. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.un.org/en/our-work/official-languages>>

UNESCO World Heritage Convention. World Heritage List Statistics. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://whc.unesco.org/en/list/stat/>>

URIEOVA, Libuše. *K postavení ruštiny v České republice v letech 1990-2014*. Opera Slavica. 2016, vol. 26, iss. 4. ISSN 1211-76-76.

US Bureau of Educational and cultural affairs. All Language Programs. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://studyabroad.state.gov/languages/all-programs>>

Verbolabs. Internet Users By Languages Worldwide. [online]. 2022-08-08. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.verbolabs.com/internet-users-by-languages-worldwide/>>

VODAK, Josef. KUCHARČÍKOVÁ, Alžbeta. *Efektivní vzdělávání zaměstnanců: 2., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, 2011. 240 s. ISBN 978-80-247-3651-8.

VOCHOZKA, Marek, MULAČ, Petr. *Podniková ekonomika*. Praha: Grada Publishing, 2012. 570 s. ISBN 978-80-247-4372-1.

Why Islam.org. Why is the Qur'an only in Arabic? [online]. 2019-10-15. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.whyislam.org/arabic/>>

WIEJAK, Marta. 7 Contemporary Russian Writers You Should Know. [online]. 2017-12-12. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://theculturetrip.com/europe/russia/articles/7-contemporary-russian-writers-you-should-know>>

Wisevoter. Russian-Speaking Countries. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://wisevoter.com/country-rankings/russian-speaking-countries/>>

World Data. Russian speaking countries. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.worlddata.info/languages/russian.php>>

Worldometr. GDP per country. [online]. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.worldometers.info/gdp/gdp-by-country/>>

Worldometr. Oil Reserves by Country. [online]. 2013-12-09. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://www.worldometers.info/oil/oil-reserves-by-country/>>

ZALANDE, Linda. Russian language tends to disappear from job ads in Latvia. [online]. 2023-05-22. [2024-02-25]. Dostupné z: <<https://eng.lsm.lv/article/economy/employment/22.03.2023-russian-language-tends-to-disappear-from-job-ads-in-latvia.a501834/>>

ZEJDA, Vladimír. ŠKOLNÉ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH VE SVĚTĚ. [online]. 2008-03-13. [2024-01-27]. Dostupné z: <<https://www.ilist.cz/clanky/skolne-na-vysokych-skolach-ve-svete>>

ZVÍROTSKÝ, Michal. *Sebevýchova Teorie a praxe pedagogického ovlivňování sebe sama*. Praha: Grada Publishing, 2020. 224 s. ISBN 978-80-271-2425-1.

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratek

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Maslowova pyramida potřeb	16
Obrázek 2 Motivační mechanismus.....	18
Obrázek 3 Země s významným podílem rusky mluvící populace.....	30

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 TOP 5 nejčastěji používaných jazyků pro webový obsah v roce 2023	23
Tabulka 2 TOP 10 zemí podle podílu znalosti ruštiny u místní populace.....	31
Tabulka 3 Stav počtu cizinců ze zemí bývalého SSSR v ČR v roce 2021	37
Tabulka 4 Věk respondentů	39
Tabulka 5 Pohlaví respondentů.....	39
Tabulka 6 Mateřský jazyk respondentů	40
Tabulka 7 Učil/a jste se nějaký cizí jazyk, kromě angličtiny	40
Tabulka 8 Skupina jazyků.....	41
Tabulka 9 Seřazení důvodů studia cizího jazyka – od nejdůležitějšího po méně důležité ..	42
Tabulka 10 Trend zájmu studovat ruštinu	42
Tabulka 11 Považujete ruštinu za důležitý světový jazyk	43
Tabulka 12 Uvítal/a byste rozšíření výuky ruštiny na Vaší vysoké škole	43
Tabulka 13 Seřazení důvodů studia ruštiny – od nejdůležitějšího po méně důležité	44
Tabulka 14 Lukrativní nabídku práce a nutnost naučit se rusky	44
Tabulka 15 Ovlivnění studovat ruštinu a aktuální politická situace ve Východní Evropě..	45
Tabulka 16 Ruština a negativní postoj při vzpomínce na události z historie	45

8.3 Seznam grafů

Graf 1 HDP Ruska v mld. rublů letech 2011-2022.....	33
Graf 2 Vývoj počtu cizinců a cizinců ze zemí bývalého SSSR v ČR v letech 2002-2021 ..	36

8.4 Seznam použitých zkratek

EU – Evropská unie
ČR – Česká republika
HDP – hrubý domácí produkt
IAEA – Mezinárodní agentura pro atomovou energii
ICT – Informační a komunikační technologie
OSN – Organizace spojených národů
SSSR – Svaz sovětských socialistických republik
UN – Organizace spojených národů
UNESCO – OSN pro vzdělání, vědu a kulturu

Příloha – dotazník

Dobrý den,

Jmenuji se Aslanbek Rakhmetov a v rámci plnění svých studijních povinností bych Vás chtěl poprosit o vyplnění níže uvedeného dotazníku.

Výsledky šetření jsou zcela anonymní a budou sloužit jen pro účely vytvoření bakalářské práce. Výstupy budou archivovány u mě po dobu pěti let a následně budou skartovány.

1. Uvažujete o studiu ruštiny (pouze jedna odpověď)?
  - 1.1. Ano
  - 1.2. Ne
  - 1.3. Nevím
- Pokud jste odpověděl NE na danou otázku, nepokračujte prosím v dalších otázkách.**
2. Učil/a jste se nějaký cizí jazyk, kromě angličtiny (pouze jedna odpověď)?
  - 2.1. Ano
  - 2.2. Ne
3. Pokud jste odpověděl **ANO** na danou otázku, uveďte prosím o jakou skupinu jazyků se jedná (může být i více odpovědí)?
  - 3.1. Germánské jazyky (němčina, švédština...)
  - 3.2. Románské jazyky (francouzština, španělština...)
  - 3.3. Slovanské jazyky (polština, chorvatština...)
  - 3.4. Jiné jazyky (uveďte prosím)
4. Seřad'te prosím následující důvody studia cizího jazyka – od nejdůležitějšího po méně důležité (může být i více odpovědí).
  - 4.1. Pracovní příležitosti a podnikání
  - 4.2. Cestování
  - 4.3. Hobby a láska k jazykům
  - 4.4. Kulturní zájem
  - 4.5. Akademické a vzdělávací cíle
  - 4.6. Sociální důvod (rodina, přítel/přítelkyně...)
  - 4.7. Náboženství
  - 4.8. Politické události a nutnost vystěhování ze svého území
  - 4.9. Ostatní důvod (uveďte prosím)
5. Jak byste popsali trend zájmu studovat ruštinu (pouze jedna odpověď)?
  - 5.1. Rostoucí
  - 5.2. Klesající
  - 5.3. Neměnný
6. Považujete ruštinu za důležitý světový jazyk (pouze jedna odpověď)?
  - 6.1. Ano
  - 6.2. Ne
  - 6.3. Nevím
7. Uvítal/a byste rozšíření výuky ruštiny na Vaší vysoké škole (pouze jedna odpověď)?
  - 7.1. Ano
  - 7.2. Ne
  - 7.3. Nevím

8. Seřad'te prosím následující důvody studia ruštiny – od nejdůležitějšího po méně důležité (může být i více odpovědí).
    - 8.1. Pracovní příležitosti a podnikání
    - 8.2. Cestování
    - 8.3. Hobby a láska k jazykům
    - 8.4. Kulturní zájem
    - 8.5. Akademické a vzdělávací cíle
    - 8.6. Sociální důvody (rodina, přítel/přítelkyně...)
    - 8.7. Náboženství
    - 8.8. Politické události a nutnost vystěhování ze svého území
    - 8.9. Ostatní důvody (uved'te prosím)
  9. Pokud byste dostal/a velmi lukrativní nabídku práce, ale její podmínkou by bylo naučit se ruský, přistoupili byste na ni (pouze jedna odpověď)?
    - 9.1. Ano
    - 9.2. Ne
    - 9.3. Nevím
  10. Ovlivnilo Vaše rozhodování studovat ruštinu aktuální politická situace ve Východní Evropě (pouze jedna odpověď)?
    - 10.1. Ano
    - 10.2. Ne
    - 10.3. Nevím
  11. Když se řekne ruština, evokuje ve vás negativní postoj při vzpomínce na události z historie (pouze jedna odpověď)?
    - 1.1. Ano
    - 1.2. Ne
    - 1.3. Nevím
-
1. Věk (pouze jedna odpověď)
    - 1.1. 18-20
    - 1.2. 21-23
    - 1.3. 23-25
    - 1.4. 25+
    - 1.5. Nechci uvádět
  2. Pohlaví (pouze jedna odpověď)
    - 2.1. Muž
    - 2.2. Žena
    - 2.3. Nechci uvádět
  3. Materský jazyk (může být i více odpovědí)
    - 3.1. Čeština
    - 3.2. Ruština
    - 3.3. Kazaština
    - 3.4. Ukrajínština
    - 3.5. Jiný jazyk (uved'te prosím)

Moc Vám děkuji za vyplnění dotazníku a přeji pěkný zbytek dne!